

Bostads- och befolkningsanalys Härryda kommun

Bostads- och befolkningsanalysen har tagits fram av sektorn för samhällsbyggnad i samarbete med utvecklingsfunktionen, sektor för socialtjänst och sektor för utbildning, kultur och fritid i Härryda kommun under 2023.

Styrgrupp

- Louise Skålberg, sektorchef, sektorn för samhällsbyggnad
- Ulrika von Pfaler, stadsarkitekt, sektorn för samhällsbyggnad
- Malin Johansson, sektorchef, sektorn för socialtjänst
- Päivi Malmsten, sektorchef, sektorn för utbildning, kultur och fritid

Arbetsgrupp

- Irmana Cukur, administrativ chef, sektorn för samhällsbyggnad
- Nicolai Ekecrantz, utvecklingsledare, sektorn för samhällsbyggnad
- Sara Pässe, utvecklingsledare, sektorn för samhällsbyggnad
- Zeljko Skakic, statistiker, sektorn för samhällsbyggnad

Referensgrupp

Sektorn för samhällsbyggnad

- Anna Wallin, planarkitekt, sektorn för samhällsbyggnad
- Charlotte Lundberg, planarkitekt, sektorn för samhällsbyggnad
- Björn Pihlquist, GIS-ingenjör, sektorn för samhällsbyggnad

Socialtjänsten

- Pernilla Wallén, administrativ chef, sektorn för socialtjänst
- Elisabeth Trenter, planeringsledare, sektorn för socialtjänst

Utvecklingsfunktionen

- Lina Wahlgren, utvecklingsledare hållbarhet, utvecklingsfunktionen
- Helena Alterby Nordström, näringslivschef, utvecklingsfunktionen

Innehåll

Sammanfattning av analysen.....	4
Inledning.....	6
Beskrivning av rapporter och studier som analysen är uppbyggd på	8
Förutsättningar	10
Nationella mål gällande bostadsförsörjning.....	10
Regionala planeringsförutsättningar	10
Bostadsmarknad och befolkningsutveckling i Västra Götaland	11
Kommunernas bostadsförsörjningsansvar	12
Kommunövergripande strategier i Härryda.....	15
Härryda kommuns demografiska utveckling	18
Kommunövergripande	18
Demografisk utveckling i kommunens olika delar.....	24
Mölnlycke.....	25
Landvetter.....	27
Härryda	29
Hindås	31
Rävlanda.....	33
Hällingsjö.....	35
Bostadsbehov för särskilda grupper.....	37
Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist	37
Ungdomar och unga vuxna	38
Barn.....	40
Nyanlända	41
Vuxna personer med missbruk.....	42
Hemlösa	42
Äldre personer	44
Personer med funktionsnedsättning	46
Ekonomiskt svaga grupper.....	47
Slutsatser – utmaningar för Härryda kommun.....	49

Sammanfattning av analysen

Bostadsmarknaden och möjligheterna att skaffa en bostad som fyller behoven är en fråga som sträcker sig över kommun- och länsgränser. Under 2022 färdigställdes flest bostäder sedan 1975 i Västra Götaland. Antalet kommuner som uppgett att det råder underskott på bostäder har minskat, men trots det råder det överlag underskott på bostäder i länet och framförallt i Göteborgsregionen (GR). I takt med att inflationen stiger minskar antalet byggstarter, vilket kommer leda till en större brist på bostäder. Det drabbar i förlängningen främst de som redan har en svag ställning på bostadsmarknaden.

Härryda kommun har som mål att bostadsbyggandet i kommunen ska utformas så att en befolkningsökning på 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer. Det ska även finnas bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldre och funktionsnedsattas bedömda behov. I en regional jämförelse skedde den största befolkningstillväxten under 2022 i Härryda kommun.

Kommunen har även som mål att varaktigt vara Sveriges bästa näringslivskommun. En utmaning för att skapa goda förutsättningar för företagare och nya etableringar är en brist på bostäder. Befolkningen som bor i kommunen har en hög utbildningsnivå och pendlar framförallt till arbetsplatser i andra kommuner. Inom kommunen finns de flesta arbetsplatserna inom handel, transport och magasinering.

Härryda kommun är generellt sett en attraktiv kommun som drar många invånare från de större grannkommunerna. I kommunen bor flest i äganderätter men utvecklingen går mot ett mer blandat bostadsbestånd med mindre hushåll. Trots att det byggs fler mindre bostäder i kommunen attraherar det inte unga. Kommunen är framförallt attraktiv för barnfamiljer. Samtidigt förväntas gruppen 80+ att öka och medelåldern i kommunen att stiga.

I kommunen finns det två grupper med sämre socioekonomiska förutsättningar. Den ena gruppen är kopplad till kommunens tätorter och har låg medelinkomst, högre arbetslöshet, nivå av ekonomiskt bistånd och högre ohälsotal. Den andra grupp kopplas till kommunens östra delar och landsbygden och har låg eftergymnasial utbildning och medelinkomst samt höga ohälsotal och hög arbetslöshet.

En befolkningsökning sker och förväntas ske i alla kommundelar trots ett osäkert ekonomiskt världsläge. Däremot finns det demografiska skillnader mellan de västliga delarna av kommunen i närhet till Göteborg och de mindre tätorterna i

kommunens östra delar. Majoriteten av invånarna i kommunen bor idag i de två största tätorterna Mölnlycke och Landvetter där bostadsbeståndet är mer blandat, med en större andel lägenheter och flerbostadshus.

Prognosen talar också för att det är här merparten av bostadsbyggnationen kommer att ske i framtiden. Mölnlycke sticker särskilt ut som en attraktiv bostadsort som lockar nyinflyttade i olika åldrar från såväl grannkommuner som andra delar av kommunen. I Landvetter återfinns de största hushållen och den yngsta befolkningen, vilket indikerar tätortens popularitet hos barnfamiljer.

I övriga kommundelar bor de allra flesta i äganderätter. Viss bostadsutveckling har skett och förväntas fortsätta i samtliga tätorter (främst Hindås och Rävlanda) även om nybyggnationen är i mindre omfattning. I dessa mindre tätorter är medelåldern i regel högre.

Underskottet av bostäder i länet påverkar särskilt de grupper som har svårt att få sina bostadsbehov tillgodosedda på den vanliga bostadsmarknaden. Analysen visar att behov, efterfrågan och förutsättningarna att kunna skaffa sig en bostad skiljer sig åt för olika särskilt utsatta grupper i kommunen. Det går att konstatera att bostadsmarknaden i kommunen är i balans vad gäller de bostadsformer där kommunen har en lagstadgad skyldighet att erbjuda sina invånare en bostad. I takt med att befolkningen i kommunen blir äldre kommer anpassningar att behöva göras för att möta de förväntade ökade behoven av särskilda boendelösningar för äldre. Samtidigt vittnar analysen om en generell brist på billiga bostäder i mer blandade upplåtelseformer, vilket efterfrågas av såväl unga, nyanlända som ekonomiskt svaga grupper. Därför är det av särskild vikt att få till stånd byggnation av nya bostäder med rimliga kostnader som kan frigöra bostäder i det befintliga bostadsbeståndet för flyttkedjor.

Inledning

Under lång tid har befolkningsutvecklingen i Härryda kommun varit positiv och det finns uttalade mål om att kommunen ska växa i invånarantal i framtiden. För att uppnå fortsatt befolkningstillväxt krävs ett kontinuerligt tillskott av nyproducerade bostäder. Det är samtidigt viktigt att skapa förutsättningar för att alla i kommunen ska kunna leva i goda bostäder och att bostadsplaneringen bidrar till att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs. I enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) tar därför Härryda kommun fram riktlinjer för bostadsförsörjningen, i form av ett bostadsförsörjningsprogram som består av tre delar; *Bostads- och befolkningsanalys*, *Riktlinjer för bostadsförsörjning* och *Produktionsplan för bostäder*.

Det samlade bostadsförsörjningsprogrammet är ett viktigt verktyg för planering och prioritering av bostadsutvecklingsprojekt i kommunen som ska genomföras under de kommande åren. Programmet utgör underlag för planering av detaljplaner, kommunala investeringar i form av vägar, vatten- och avloppsledningar samt annan kommunal infrastruktur och service.

Bostads- och befolkningsanalysen är ett kunskapsunderlag vid framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjning som syftar till att synliggöra bostadsbehovet i kommunen och var bostadsutvecklingen bör ske. Kommunens riktlinjer ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna samt vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Uppgifterna i analysen är hämtade från nationell, regional och kommunal statistik. Statistik är ett viktigt verktyg i kommunens planering för en hållbar och långsiktig bostadsutveckling. Analysen redovisar statistik över befolkning, bostadsbestånd, hushåll, flyttningsmönster och socioekonomi, samt en prognos över befolkningen. Dessa faktorer påverkar bostadsutvecklingen ihop med kommunala strategier och övriga förutsättningar. Analysen och prognoserna är nulägesbeskrivningar utifrån dagens förutsättningar och är därför svåra att förutse i ett längre perspektiv, särskilt utifrån rådande osäkra världsläge och ekonomiska utveckling.

Uppföljning av analysen

I samband med att bostadsförsörjningsprogrammet ses över varje mandatperiod ska bostads- och befolkningsanalysen uppdateras med relevanta underlag och aktuell statistik. Analysen kan även komma att uppdateras vid behov, eller revideras om nya uppgifter behövs för att nå målen i riktlinjerna.

Läshänvisning

Analysen består av tre kapitel. I det första kapitlet, Förutsättningar, redogörs för yttre förutsättningar som påverkar bostadsförsörjningen i form av mål och planeringsförutsättningar på nationell och regional nivå. Vidare beskrivs bostadsmarknadssituationen och befolkningsutvecklingen i Västra Götaland samt kommunala perspektiv och strategier för Härryda kommun som påverkar bostadsförsörjningen.

Det andra kapitlet, Härryda kommuns demografiska utveckling, redogör för den demografiska utvecklingen i kommunen på kommunövergripande nivå och för respektive kommunedel. Kommunen är här indelad i sex kommundelar utifrån de största tätorterna. I kapitlet presenteras statistik över nuläge och utveckling vad gäller bostadsbeståndet och befolkningen, de socioekonomiska förutsättningarna och hushållen i kommunen. Här redogörs även för hur vi flyttar in och ut ur kommunen, både vad gäller kommunen som helhet och från olika kommundelar, samt hur vi flyttar i olika åldrar. En prognos över befolkningsutvecklingen i kommunen finns även sammanfattad.

En analys av bostadsbristen och de lokala bostadsbehoven för särskilt utsatta grupper återfinns i det tredje och avslutande kapitlet. Bland dessa finns grupper av personer som har generella svårigheter på bostadsmarknaden, t. ex. ungdomar eller ekonomiskt svaga grupper, men också grupper där kommunen har ett lagstadgat ansvar att anordna boende, som t. ex. personer med funktionsnedsättning eller nyanlända.

Lista över förkortningar och begrepp som används i analysen:

GR: Göteborgsregionen

KALP: Kvar att leva på, ekonomisk kalkyl som banker tagit fram för att visa om hushåll har en inkomst som inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten

LSS: Lagen om särskild service

PBL: Plan och bygglagen

SKR: Sveriges kommuner och regioner

SoL: Socialtjänstlagen

VGR: Västra Götalandsregionen

ÖP: Översiktsplan

Övriga hushåll: hushåll där det finns flera personer, men som det inte går att bilda någon av hushållstyperna ensamboende med barn 0–24 år eller sammanboende med eller utan barn 0–24 år av

Beskrivning av rapporter och studier som analysen är uppbyggd på

Befolkningsprognos för Härryda kommun 2023–2028

Befolkningsprognosen bygger på en framskrivning av befintlig befolkning som justerats för in- och utflyttningar samt dödlighet och antal födda. Prognosen bygger på uppgifter om planerat bostadsbyggande, hämtade ur produktionsplan för detaljplaner 2024–2028.

Befolkningsprognos Västra Götaland 2022–2040

VGR:s befolkningsprognos för 2022–2040. Baserad på SCB:s officiella kommunprognoser.

Bostadsmarknadsenkät 2023, Boverket

Bostadsmarknadsenkäten är en nationell undersökning och resultaten från enkäten ger en unik och sammanhållen bild av bostadsmarknaden i Sverige. Svaren i enkäten består av kommunernas bedömningar i olika frågor och speglar därmed bostadsmarknaden i hela landet. I 2023s års enkät deltog 289 kommuner.

Boverkets underlag för att stödja kommunerna i deras arbete med bostadsförsörjning

Boverket har tagit fram ett underlag som ska stödja kommunerna i deras arbete med bostadsförsörjningen. Underlaget består av olika mått över antalet hushåll som saknar en rimlig bostad utifrån en uppsättning kriterier och normer. Måtten visar hur många hushåll som har en boendesituation som inte uppfyller de olika kriterierna.

Bostadsmarknadsanalys 2023 - Bostadsförsörjningsläget i Västra Götalands län, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen gör varje år en regional bostadsmarknadsanalys. I rapporten presenteras läget på länets bostadsmarknad och hur kommunerna arbetar med bostadsförsörjningsfrågor.

Befolkningsprognos för Västra Götaland 2022–2040, SCB

Statistikmyndigheten SCB gör varje år en framskrivning av Sveriges befolkning i riket, län och kommuner. Den framtida befolkningen bygger på antaganden om den framtida utvecklingen av barnafödande, dödligheten och in- och utflyttningar.

Den sociala kompassen 2020 Härryda kommun, Statisticon 2022

Webbaserad tjänst som visar hur Sveriges kommuner mår ur en rad olika aspekter, däribland ohälsotal och arbetslöshet.

Produktionsplan för detaljplaner 2024–2028, del av Budget 2024 med plan för perioden 2025–2026 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Produktionsplan för bostäder och verksamheter 2024–2028 utgör ett verktyg för kommunen att prioritera vilka bostadsprojekt samt mark för verksamheter som ska genomföras inom tidsperioden. Planen utgör underlag för planering av detaljplaner och kommunala investeringar i form av vägar, vatten- och avloppsledningar samt annan kommunal infrastruktur och service.

Stora flytt- och boendestudien, Kairos Future 2023

2023 medverkade Härryda kommun i den stora flytt- och boendestudien - en framtidsstudie om 2020-talets flyttynamik och människors plats- och boendepreferenser.

Sveriges kommuner och regioners (SKRs) kommungruppsindelning för 2023

Kommungruppsindelningen används för att underlätta jämförelser och analyser i olika statistiska sammanhang och är framtagen av SKR. Indelningen består av totalt nio grupper fördelade på tre huvudgrupper, där kommunerna grupperats utifrån vissa kriterier som tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Dataunderlaget är hämtat från SCB:s olika databaser.

Uppdatering av konjunkturbilden augusti 2023, Konjunkturinstitutet

Rapporten Konjunkturläget är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år.

Förutsättningar

Nationella mål gällande bostadsförsörjning

Nationella övergripande mål för samhällsplanering och bostadsmarknad är att ge alla människor i alla delar av landet en, från social synpunkt, god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas, samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Bostadsmarknaden och möjligheterna att skaffa en bostad som fyller behoven är en fråga som i allt högre utsträckning sträcker sig över kommun- och länsgränser. Bland annat för att pendlingsmöjligheterna förbättras och tekniken möjliggör nya sätt att arbeta på. I olika delar av landet och länet varierar också tillgången och prisnivåerna på bostäder, samtidigt som det krävs olika lång kötid för att skaffa sig en bostad.

Läget på bostadsmarknaden i landet

Enligt konjunkturinstitutets uppdatering från augusti 2023 har hög inflation och höjda räntor slagit hårt mot svenska hushåll som i relation till andra EU-länder är högt belånade och räntekänsliga. Samtidigt faller bostadsinvesteringarna kraftigt som en följd av ökade produktionskostnader.

I bostadsmarknadsenkäten från 2023 bedömer 180 kommuner att det är underskott på bostadsmarknaden, vilket är en minskning med 24 kommuner sedan 2022.

Läget på bostadsmarknaden påverkar möjligheterna att få en bostad och ett underskott på bostadsmarknaden slår hårdast mot de grupper som av olika skäl har en svag ställning på bostadsmarknaden. Framför allt är det nya på bostadsmarknaden, såsom unga och nyanlända, som har svårt att tillgodose sitt bostadsbehov, men även personer med funktionsnedsättning och äldre personer som vill eller behöver byta bostad.

Regionala planeringsförutsättningar

Västra Götalandsregionens (VGR) vision ”Vision Västra Götaland – Det goda livet” och GR:s kommunalförbunds strategi ”Hållbar tillväxt” fastställer att Göteborgsregionen ska utvecklas till en stark och tydlig tillväxtregion i Europa. En region som är attraktiv att bo, leva och verka i och inte minst att besöka. Målsättningen är att den lokala arbetsmarknadsregionen ska växa till 1,75 miljoner invånare till år 2030.

Medlemskommunerna i GR har tillsammans kommit fram till en sammanfattande strukturbild som visar huvuddragen i regionens fysiska utveckling. Strukturbilden för GR innehåller överenskommelser för fysisk planering och ambitionen är att medlemskommunerna tar sitt ansvar lokalt genom att utgå från styrdokumentet i sin planering. Huvudstråken i strukturbilden utgör ryggraden i GR och ska stärkas för att alla delar av regionen ska bli långsiktigt livskraftiga.

Bostadsmarknad och befolkningsutveckling i Västra Götaland

Enligt Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys för 2023 har bostadsbyggandet i Västra Götaland legat på relativt höga nivåer de senaste fem åren. Under 2022 färdigställdes nästan 11 200 bostäder, vilket är det största antalet sedan 1975. I analysen framgår även att antalet kommuner som uppgett att det råder underskott på bostäder i kommunerna har minskat, men trots det råder det överlag underskott av bostäder i länet och framförallt i GR.

Påbörjandet av nya bostäder har minskat och under 2022 påbörjades cirka 9 800 bostäder, vilket är en minskning med cirka 2000 bostäder jämfört med 2021. Det ger en indikation om ett minskat bostadsbyggande till följd av hög inflation, stigande räntor och höga materialkostnader. Enligt Länsstyrelsen är det även sannolikt att kriget i Ukraina och den ekonomiska utvecklingens påverkan på bostadsmarknaden och bostadsförsörjningen i länet kommer få konsekvenser under en lång tid framöver.

I Länsstyrelsens analys framgår att folkmängden i länet under 2022 ökade med ca 13 800 personer, vilket är en större folkmängdsökning än under 2021. Den största folkökningen skedde i GR, 1,25 %, och störst procentuell folkmängdsökning under 2022 hade Härryda kommun som ökade med över 1,9 % (cirka 800 personer).

Enligt befolkningsprognosen för Västra Götaland 2022–2040 förväntas länets befolkning växa till 1,9 miljoner invånare fram till 2040, vilket är en ökning med 162 000 invånare från 2021. Cirka 77 % av det ökade antalet invånare fram till 2040 bedöms hamna i GR. Baserat på VGR:s befolkningsprognos uppgår behovet av nya bostäder i länet till 9 000 per år de kommande tio åren. Detta kommer innebära stora utmaningar för länets kommuner att tillgodose allas möjlighet att få tillgång till en rimlig bostad.

Upplåtelseformer och bostadsprisutveckling i länet

De allra flesta som byter bostad gör det inom det redan byggda beståndet, vilket gör att det befintliga bostadsbeståndet är centralt för bostadsförsörjningen i länet. Fördelningen av olika upplåtelseformer varierar mellan länets olika kommuner men av länets totalt 852 000 lägenheter utgör hyresrätter cirka 41 % av bostadsbeståndet. Av resterande delar är cirka 21 % bostadsrätter och cirka 38% äganderätter.

Både priser på bostadsrätter och villor samt hyresnivåerna i Västra Götalands län steg mellan 2017 och 2022. Enligt SCB steg hyrorna med 13 %, från 1 070 kr till 1 210 kr i medelsårshyra per kvadratmeter. I Länsstyrelsens analys framgår att den genomsnittliga årshyran är som högst i GR och framförallt i de nyaste delarna av hyresbeståndet. De lägsta genomsnittshyrorna finns i de delar av bostadsbeståndet som byggdes 1961–1980, så som exempelvis miljonprogrammets bostäder. Enligt Svensk mäklarstatistik steg genomsnittspriserna på bostadsrätter med cirka 10 % från 36 310 kr per kvadratmeter till 39 780 kr per kvadratmeter och Köpeskillingskoefficient (K/T) för villor steg från 1,4 K/T till 1,79 K/T¹ mellan 2017 och 2022. Sedan början av 2022 har priserna på bostadsmarknaden i Västergötland fallit. I september 2023 var genomsnittspriset på bostadsrätter 38 479 kr per kvadratmeter och köpeskillingskoefficienten för villor var 1,66.

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar

I enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunen med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med riktlinjerna ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska ha en tydlig koppling mot kommunens strategiska planering, framför allt översiktsplanen och i sin tur utgöra underlag för planläggning enligt plan- och bygglagen (PBL) när det gäller de allmänna intressena, bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod.

¹ Köpeskillingskoefficienten, K/T-talet, som är kvoten mellan köpeskillingen och taxeringsvärdet för de överlåtna fastigheterna. K/T-talet beskriver egentligen hur mycket mer än fastighetens taxeringsvärde som köparen har betalat. Eftersom alla fastigheter har ett taxeringsvärde kan K/T-talet sägas vara ett standardiserat mått på detta ”överpris”.

Vidare anger lagen att kommunen vid framtagande av riktlinjer ska ta hänsyn till relevanta regionala mål, planer och program, men även samråda med berörda kommuner och Länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet (VGR), och andra regionala organ.

Nytt lagkrav – analys av bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden

I samband med ändringar av lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar från den 1 oktober 2022 ställs ökade krav på att riktlinjerna för bostadsförsörjning ska grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden, utöver en analys av den demografiska utvecklingen och marknadsförutsättningarna i kommunen. Genom lagändringen får analysen som ligger till grund för riktlinjerna en tydligare inriktning mot bostadsbristen i kommunen.

Kommunens skyldighet att tillhandahålla bostäder

Utifrån Socialtjänstlag (2001:453) (SoL) har kommunen skyldighet att tillhandahålla bostäder till vissa grupper och har det yttersta ansvaret för att personer får den hjälp och det stöd som de behöver.

Reglerna i SoL innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv får söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation. Föräldrar har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn och ansvarar för att barnens behov och rättigheter blir tillgodosedda.

Det finns inga bestämmelser i SoL som ger bostadslösa en allmän rätt till att få en bostad av kommunen. Av praxis från Högsta förvaltningsdomstolen framgår att när den enskilde har särskilda svårigheter att på egen hand skaffa bostad och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt så är kommunen skyldig att tillhandahålla en bostad som uppfyller krav på skälig levnadsnivå. Kommunens ansvar innebär oftast att bistå med olika former av akuta boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning.

De grupper som kommunen har ett särskilt ansvar att tillhandahålla boenden för är *vissa äldre personer* och *vissa personer med funktionsnedsättning*. Kommunen har även det yttersta ansvaret för samtliga personer som vistas i kommunen, men det innebär inte en skyldighet att erbjuda bostad utan endast lindra akut nöd, exempelvis genom ekonomiskt bidrag till akutboende i någon form.

Kommunala förutsättningar och perspektiv

Härryda kommun ligger mellan Göteborg och Borås. Kommunens attraktiva läge med tio minuter från Göteborg med närhet till järnväg, hamn, Göteborg-Landvetter flygplats och med riksväg 40 som löper genom kommunen, gör att många vill bo och driva företag i kommunen. Enligt Kairos Future är Härryda kommun en attraktiv kommun att bo i, i förhållande till andra kommuner. Både unga, barnfamiljer samt medelålders och äldre anser att Härryda kommun har en hög attraktivitet relativt många andra kommuner. Agglomerationskapitalet² i kommunen är mycket högt, vilket innebär att Härryda kommun har ett starkt regionalt sammanhang och att det finns en hög grad av välutbildade i Härryda kommun och i de kommuner som Härryda kommun har starka pendlingsrelationer till.

I Sveriges kommuner och regioners (SKRs) kommungruppsindelning för 2023 hör Härryda kommun till kommungruppen "pendlingskommun nära storstad". Till denna grupp hör kommuner som har en utpendling på över 40 % till storstad eller storstadsnära kommun, samt att minst 20 % av utpendlingen sker till någon av storstäderna. Enligt SKR pendlar cirka 71 % av den sysselsatta nattbefolkningen ut ur kommunen för att arbeta varav 47 % av dessa pendlar in till Göteborg. Majoriteten, 66 %, av den sysselsatta dagbefolkningen i kommunen pendlar in från andra kommuner. I Kairos Futures studie beskrivs Härryda kommun i sitt regionala sammanhang främst som en boendekommun, framför allt i relationen med Göteborg. I relationen med andra mindre kommuner i närheten av Göteborg är Härryda dock en arbetskommun. Som arbetskommun är många i Härryda sysselsatta inom handel och transport samt magasinering.

Bostadspriser

Enligt Svensk mäklarstatistik låg genomsnittspriset per kvadratmeter för bostadsrätter i Härryda kommun mellan oktober 2022 och oktober 2023 på 40 211 kr och i GR på 45 336 kr. Enbart i Göteborg, Mölndal, Kungsbacka och Öckerö var kvadratmeterpriset högre än Härryda. Kvadratmeterpriset för villor under samma period låg på 39 614 kr i Härryda kommun och på 41 457 kr i GR.

² Agglomerationskapital definieras av Kairos Future som "ett mått på graden kommunen är delaktig i en stor, högkvalificerad och -specialiserad arbetsmarknad, mätt genom att ta den kommunala befolkningen, justerad för utbildningsnivå, och sen låta detta humankapital sprida sig till närliggande kommuner via arbetspendling." (Kairos Future, s. 32)

Priserna i Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Kungälv, Öckerö och Partille var högre än i Härryda.

Enligt statistik från SCB är hyran per kvadratmeter för hyresrätter högre i Härryda kommun än snittet i GR. För 2022 var medelhyran i hyreslägenheter per år och kvadratmeter i Härryda kommun 1 313 kr och medel i GR var 1 235 kr.

Förbo

Förbo ägs gemensamt av Härryda, Kungälv och Lerums kommun samt Mölndals stad. Cirka 5 900 hushåll bor i Förbos fastigheter i 62 områden på 19 orter, i de fyra kommunerna. Bolaget har totalt 2230 lägenheter i Härryda kommun. Härryda kommun äger 42 % i Förbo AB och bolaget styrs genom så kallade ägardirektiv.

Bolagets övergripande uppdrag är att i allmännyttigt syfte främja kommuners behov av bostadsförsörjning. I ägardirektiven står det även att bolaget ska

Genom delägandet av Förbo har kommunen tillgång till ett viktigt verktyg för att förverkliga de bostadspolitiska målsättningarna. Ägardirektivet kan uppdateras och justeras utifrån behovet på bostadsmarknaden och i överensstämmelse med de delägande kommunernas mål.

I Härryda kommun har Förbo bland annat i uppdrag att avsätta lägenheter för bostadssociala ändamål. Förbo har även en del lägenheter avsedda till träningsboende för vuxna med missbruk som har svårt att få boende på den reguljära bostadsmarknaden.

Bolagets övergripande uppdrag är att i allmännyttigt syfte främja kommuners behov av bostadsförsörjning. I ägardirektiven står det även att bolaget ska

Genom delägandet av Förbo har kommunen tillgång till ett viktigt verktyg för att förverkliga de bostadspolitiska målsättningarna. Ägardirektivet kan uppdateras och justeras utifrån behovet på bostadsmarknaden och i överensstämmelse med de delägande kommunernas mål.

Kommunövergripande strategier i Härryda

Nedan beskrivs kommunens olika strategier och styrdokument som har en koppling till bostadsförsörjningen och planeringen av nya bostäder.

Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog den 15 juni 2023 mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål inkluderar att bostadsbyggandet ska utformas så att en befolkningsökning på 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer samt att det ska finnas bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldre och funktionsnedsattas bedömda behov. För att nå tillväxtnål om 1,5 %, det vill säga 600 invånare, krävs en faktisk byggnation av minst 250 nya bostäder per år, eller 1 250 bostäder 2024–2028. Det krävs en

planberedskap på minst 500 nya bostäder per år, eller 2500 bostäder 2024–2028 vid normalhögkonjunktur.

Strategisk plan för mandatperioden 2023–2026

Den 30 mars 2023 antog kommunfullmäktige en strategisk plan för mandatperioden 2023–2026. Den strategiska planen beskriver det politiken vill åstadkomma under mandatperioden. Enligt strategisk plan för mandatperioden 2023–2026 ska Härryda kommun bidra till utvecklingen i GR med trygga, trivsamma och eftertraktade bostadsområden. Detta innebär bland annat att kommunen ska arbeta med blandade upplåtelseformer och samhällsservice i detaljplaner där så är möjligt, och att kommunen skall utvecklas i alla delar med bostäder för olika behov och åldrar, och förstärkas i enlighet med kommunens översiktsplan och riktlinjer för förhandsbesked.

Härryda kommuns hållbarhetsstrategiska program

I april 2023 antog kommunfullmäktige ett hållbarhetsstrategiskt program. Syftet med programmet är att skapa en hållbar kommun utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna, miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Det innebär att kommunens samhällsplanering och utformningen av nya bostäder behöver planeras utifrån dessa dimensioner från början.

Översiktsplan

Översiktsplanen är ett för kommunen strategiskt paraplydokument dit flera strategiska dokument är kopplade, bland annat bostadsförsörjningsprogrammet.

Gällande översiktsplan för Härryda kommun, ÖP2012, anger att kommunens bostadsutveckling ska koncentreras till de befintliga tätorterna Mölnlycke, Landvetter, Hindås, Rävlanda och Hällingsjö. I översiktsplanen finns tre politiska inriktningsmål som ligger till grund för planeringen av kommunen och ger riktningen för bostadsförsörjning:

- Utveckla befintliga tätorter
- Bygg kring infrastruktur/kollektivtrafik
- Noggrann avvägning mellan vad som ska exploateras och vad som ska skyddas

Med gällande ÖP2012 tar kommunen sitt ansvar för den regionala bostadsförsörjningen genom målet att befolkningen ska öka ca 1,5 % per år.

För tillfället pågår ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. I strategin för förslag till ny översiktsplan anges att bostadsutvecklingen bör

koncentreras till kommunens sju tätorter: Mölnlycke, Landvetter, Härryda, Hindås, Rävlanda, Hällingsjö och Eskilsby med tyngdpunkt på bostadsutveckling i kommunens två största tätorter; Mölnlycke och Landvetter. Utvecklingen av de sju tätorterna bör ske dels genom förtätning och komplettering och dels genom en viss tillväxt i samhällenas yttre områden. I strategin anges även att förslag till ny översiktsplan planerar för en befolkningstillväxt om minst 1,5 % per år. Utvecklingen av området för Landvetter Södra räknas inte in i det årliga tillväxtnålet och innebär att invånarantalet kommer öka ytterligare.

Näringslivsstrategiskt program

I oktober 2019 antogs Härryda kommuns näringslivsstrategiska program. Härryda kommun har som mål att varaktigt vara Sveriges bästa näringslivskommun. För att uppnå målet har kommunfullmäktige antagit ett näringslivsstrategiskt program som beskriver hur kommunen ska arbeta strategiskt med näringslivsfrågor inom olika utpekade områden.

I programmet har både styrkor och utmaningar för att uppnå målen identifierats, varav bristen på bostäder har pekats ut som en utmaning för att skapa goda förutsättningar för företagande och nya etableringar. Ett annat strategiskt område som pekats ut som viktigt att arbeta med för att nå målen, är att Härryda kommun ska vara en attraktiv plats för att verka i, bo i samt besöka. För att vara det behöver kommunen utveckla attraktiva boendemiljöer som är moderna, innovativa, internationella och mänskliga med god tillgång till handel, upplevelse och service.

Barnperspektiv

I och med att barnkonventionen blev svensk lag, har nu alla kommuner ett ansvar att bevaka barns intressen, och lyfta fram dem som grupp. För bostadsförsörjningens del så handlar detta om att bevara hur barn påverkas av olika boendesituationer, vilka möjligheter de har att påverka sin situation, och att lyfta fram gruppen som en del av hushåll med olika utmaningar och svårigheter.

Härryda kommun arbetar för tillfället med att ta fram en policy för barnrättsarbetet i kommunen.

Härryda kommuns demografiska utveckling

Kommunövergripande

Härryda kommun närmar sig en befolkning på 40 000 invånare. Vid årsskiftet 2022/2023 uppgick befolkningen i kommunen till 39 762. Merparten av invånarna bor i kommunens västra delar, i de två största tätorterna Mölnlycke och Landvetter. I de östra delarna av kommunen, på landsbygden och i tätorterna Hindås, Härryda, Hällingsjö och Rävlanda återfinns en dryg fjärdedel av kommuninvånarna (cirka 23 %).

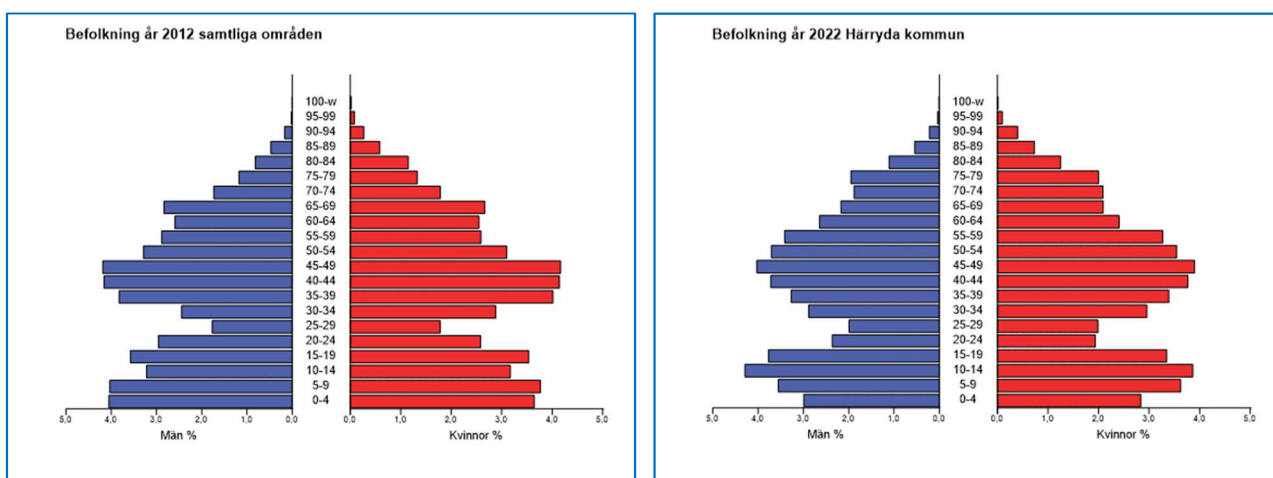
Nästan 40 000 invånare

- Flest bor i Mölnlycke och Landvetter
- Flest bor i äganderätter
- Fler hyres- och bostadsrätter har byggts de senaste åren

Bostadsbestånd och befolkning i kommunen

För invånarna i kommunen är äganderätt den vanligaste upplåtelseformen. Över två tredjedelar av de boende i kommunen bor i äganderätter, medan cirka 17 % respektive 8 % bor i hyres- och bostadsrätter. Cirka 68 % av kommunens bostadsbestånd består av småhus, merparten av övriga delar av bostadsbeståndet utgörs av flerbostadshus. En liten del av bostadsbeståndet består av specialbostäder (cirka 3,5 %) vilka främst återfinns i Mölnlycke.

Lägenhetsbeståndet domineras av mindre lägenheter med ett eller två rum och kök (ROK). Andelen lägenheter med 3 ROK eller fler utgör 23 % av det totala lägenhetsbeståndet i kommunen.



Figur 1: Precis som i övriga delar av landet ökar medelåldern i Härryda kommun. Sedan 2012 har medelåldern stigit från 38,2 år till 39,7 år vid slutet av 2022. Detta kan delvis förklaras av att andelen barn, ungdomar och vuxna upp till 40 år har minskat något över tioårsperioden. Under samma period har andelen vuxna 40–64 år och personer över 65 år ökat i kommunen.

Även om småhus och äganderätter fortfarande är vanligast på kommunövergripande nivå har allt fler hyres- och bostadsrätter byggts på senare år. Bostadsutvecklingen i kommunen de senaste fem åren (2017–2022) vittnar om att över hälften av de nytilkomna bostäderna utgörs av hyresrätter samtidigt som antalet nya bostadsrätter är fler än antalet äganderätter.

Socioekonomiska förutsättningar i kommunen

I *Den sociala kompassen* (Statisticon, 2022) beskrivs hur det finns lokala skillnader på områdesnivå vad gäller de socioekonomiska förutsättningarna inom Härryda kommun. I den sociala kompassen är olika delområden (NYKO-områden) grupperade efter socioekonomisk och demografisk samhörighet år 2020. Analysen ger upphov till fem åtskilda invånargrupper där framförallt två grupper utmärker sig beträffande de socioekonomiska förutsättningarna. De två grupperna utgjorde ungefär 45 % av befolkningen i kommunen år 2020.

I den första gruppen återfinns drygt 7 000 av Härrydas invånare. Gruppen kännetecknas av att den består av få barnfamiljer och få individer med eftergymnasial utbildning. Medelinkomsten är lägre än för andra invånargrupper samtidigt som ohälsotal och arbetslöshet är högre. Invånarna i gruppen bor främst på landsbygden i de mellersta och östra delarna av kommunen i kommundelar som exempelvis Härryda, Rävlanda och Hindås.

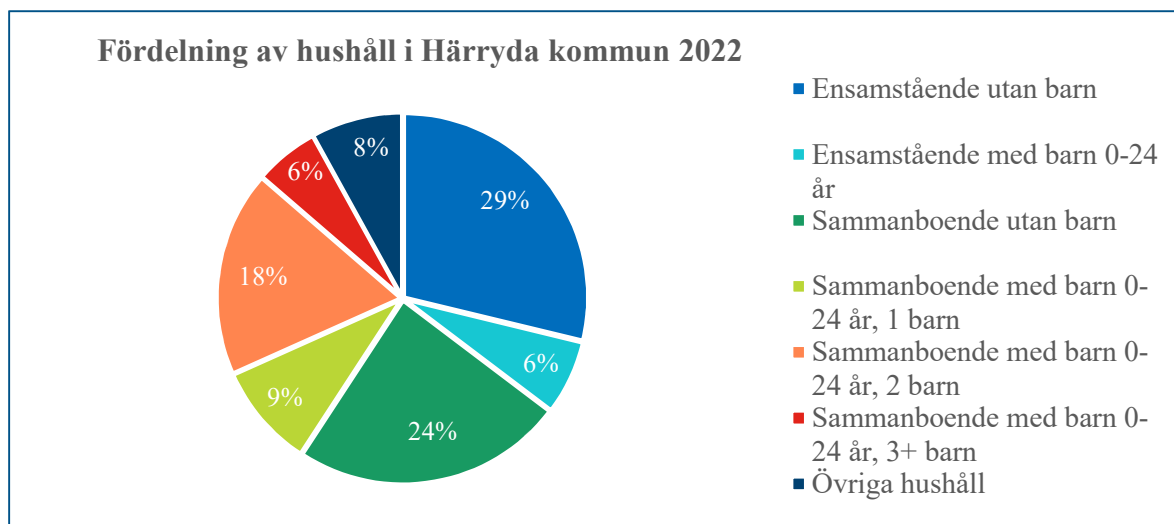
I den andra invånargruppen ryms drygt 10 000 av kommunens invånare och här finns en relativt stor andel äldre och få barnfamiljer. Invånarna som hör till gruppen bor utspritt i kommunens olika tätorter. Exempel på dessa är Hindås och Rävlanda tätort, men även delområden i Mölnlycke tätort som Säteriet, Mölnlycke centrum och Skogen. Den här gruppen visar tecken på ekonomiska utmaningar med den lägsta medelinkomsten i kombination med den högsta nivån av arbetslöshet, ekonomiskt bistånd och ohälsotal. Gruppen utmärker sig även med en hög andel invånare födda utanför EU.

Hushållen i Härryda kommun

I genomsnitt bor det 2,5 personer per hushåll inom kommunen, vilket är en liten minskning jämfört med den genomsnittliga hushållsstorleken år 2017. Det förklaras av att andelen ensam- och tvåpersonshushåll har ökat samtidigt som de större hushållen (tre eller fler personer per hushåll) har minskat under perioden 2017–2022.

2,5 personer per hushåll i snitt

- Medelåldern ökar
- Parhushåll och ensamhushåll är vanligast
- 7% ensamstående med barn



Figur: Fördelning av hushåll i Härryda kommun 2022.

Inom kommunen är parhushåll (två personer) vanligast, tätt följt av ensamhushåll. Därefter följer hushåll om fyra personer, tre personer och fem personer. Hushåll med fler än fem personer är få i förhållande till övriga hushållsstorlekar. För hushåll med barn är sammanboende med två barn den vanligaste hushållstypen. Ensamstående med barn utgör cirka 7 % av det totala antalet hushåll i kommunen.

Flyttströmmar kommunövergripande

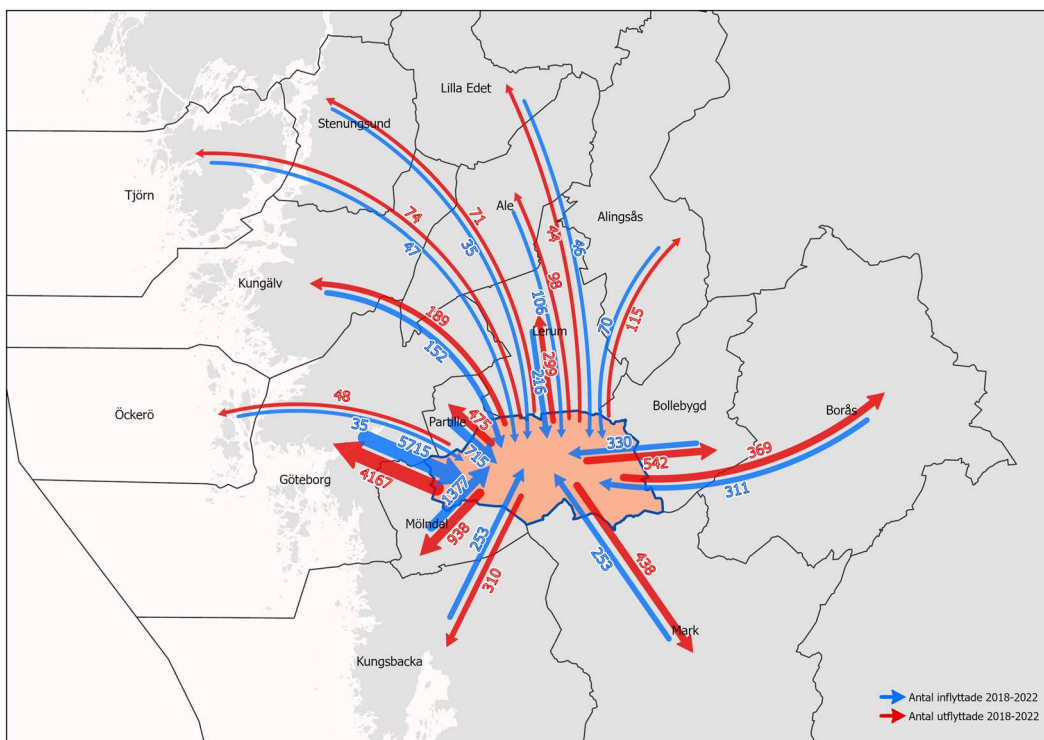
Analysen av flyttströmmar är baserad på data över in- och utflyttning i Härryda kommun från kommuner i Västra Götaland under perioden 2018–2022. En stor del av kommunens in- och utflyttning sker mellan kommunerna inom regionen. Nyinflyttade till kommunen kommer framförallt från Göteborg, Mölndal och Partille. Störst omflyttning sker mellan Göteborg och Härryda, både vad gäller in- och utflyttning. För perioden 2018–2022 uppvisar kommunen ett inflyttningsnetto med 1 548 personer i relation till Göteborg. Inflyttade från Göteborgs stad utgör nästan 60 % av det totala antalet inflyttade till kommunen. Näst störst inflyttningsnetto finns mellan kommunen och Mölndals stad, med ett överskott om 439 personer under samma period. Det är även fler Partillebor som lämnar sin kommun till förmån för Härryda än vice versa. Mölndal, Partille och Göteborg tillsammans står för över 80 % av inflyttningarna. Övriga inflyttningsströmmar under perioden är i mindre skala. Inflyttning från kommuner sydöst om Härryda som är en del av Sjuhärad (Borås, Bollebygd, Mark) står tillsammans för cirka 9 % av det totala antalet inflyttningar.

Ungefär hälften (51 %) av utflyttade från Härryda kommun under perioden flyttade till Göteborg. Därefter utgör Mölndal och Partille de vanligaste utflyttningsdestinationerna och sammantaget gick över två tredjedelar av flyttarna från Härryda till någon av dessa tre kommuner. I förhållandet till de tre Sjuhäradskommunerna är det något vanligare att flytta ut

En attraktiv boendekommun

- Vinner invånare från Göteborg, Mölndal och Partille
- Tappar invånare till Sjuhärad

från Härryda än vad det är att flytta in. Utflyttningar till dessa kommuner står för dryga 17 % av den totala utflyttningen. Det största utflyttningsnettot utgörs av Bollebygd (-212 personer) och Mark (-185 personer).



Figur 2: In- och utflyttning i Härryda kommun 2018–2022.

Den sammanställda bilden över in- och utflyttning från grannkommunerna visar emellertid att Härryda är en attraktiv boendekommun. Det är fler invånare som har flyttat in till Härryda från andra kommuner än vad som har flyttat från kommunen under de senaste åren. För perioden är inflyttningsnettot cirka + 1 500 personer. Härryda har ett stabilt inflyttningsnetto från Göteborg, Mölnedal och Partille under hela perioden 2018–2022. Sammantaget går att säga att kommunen vinner invånare från kommuner i GR:s kärna där flyttströmmarna till och från Härryda är starka samtidigt som kommunen tappar invånare till mindre kommuner där flyttströmmarna är svagare.

Flyttströmmar i olika åldrar

Statistiken över registrerade in- och utflyttningar visar att det är stora skillnader i hur invånare väljer att flytta i olika åldersgrupper. En stor del av det totala antalet in- och utflyttningar sker av invånare i åldrarna 20–39 år (cirka 70 %). Åren fram till 30 är särskilt flyttintensiva och hela 42 % av det totala antalet flyttar sker av personer mellan 20–29 år. Den sammantagna bilden visar att andra boendeorter lockar då det i huvudsak är fler som flyttar ut från kommunen än in till

Flyttströmmar olika åldrar

- Unga vuxna (20-24 år) flyttar ut
- Barnfamiljer flyttar in (30-40 år)
- Lägre flyttintensitet för personer 40 år +

kommunen i de tidiga vuxenåren (20–29 år). För åldrarna 20–24 år är det betydligt fler som flyttar ut från Härryda än vad som flyttar in, vilket i enlighet med Kairos Future kan förklaras av att gruppen föredrar att flytta till storstäder och större städer för studier, minskade restider och bättre framtidsutsikter. Fördelningen är betydligt jämnare för åldrarna 25–29 år och här är det något fler som flyttar in till Härryda än vad som flyttar ut från kommunen.

I åldrarna 30–39 år är förhållandena omvända och Härryda är istället en attraktiv inflyttningskommun för åldersgruppen. I åldrarna 30–39 år är det en stor övervikt inflyttade jämfört med utflyttade. Nästan dubbelt så många har flyttat in än vad som har flyttat ut. Likaså åren mellan 30 och 40 är att betrakta som flyttintensiva och utgör mer än en fjärdedel (cirka 28 %) av det totala antalet flyttar. Härrydass attraktiva läge som kranskommun till Göteborg och det faktum att det finns bra förskolor och skolor i kommunen förklarar, enligt Kairos Future, Härrydass popularitet hos åldersgruppen.

I åldersspannet mellan 40–49 år jämnas in- och utflyttningar ut och det går samtidigt att notera en klar minskning i flyttintensitet. In- och utflyttningar i kommunen i den här åldern utgör enbart cirka 12 % av det totala antalet flyttar. Flyttningsmönstren för denna åldersgrupp kännetecknas av en liten nettinflyttning där det är ungefär lika många som flyttar in till kommunen som lämnar kommunen för andra platser.

Flyttar av personer mellan 50–74 år, dvs personer i övre medelålder och tidiga seniorer, utgör sammanlagt cirka 15 % av det totala antalet flyttar till och från kommunen. Flyttintensiteten avtar succesivt med åldern inom den här gruppen. Sammanlagt uppvisar åldersgruppen ett utflyttningsnetto, det är återigen fler som flyttar ut ur kommunen även om skillnaden mellan totala in- och utflyttningar inte är särskilt stor. I övre medelålder vinner Härryda invånare från Mölndal och Partille, men förlorar samtidigt invånare till Bollebygd, Mark, Borås och ett antal Hallandskommuner.

In- och utflyttningar av personer över 75 år utgör en mycket liten del av det totala antalet flyttar, endast cirka 2 %.

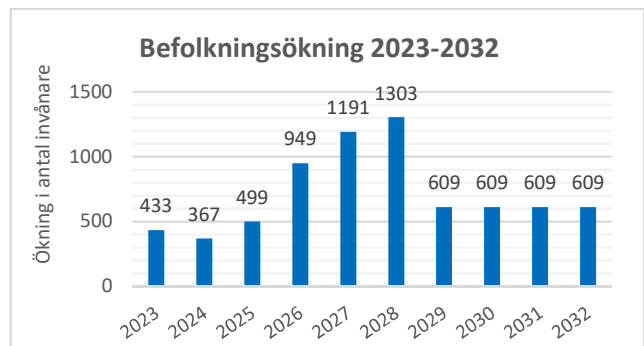
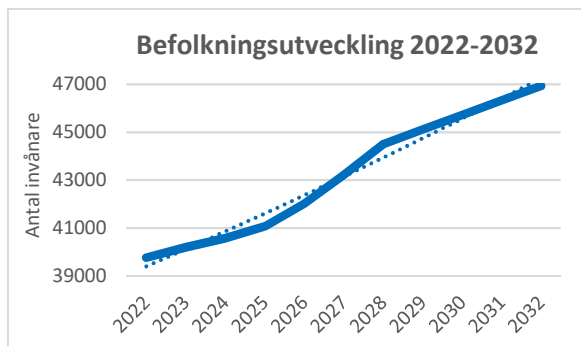
Befolkningsprognos för kommunen 2023–2032

Fertilitetsgraden i kommunen är 7 % över fertilitetsgraden i riket, medan dödlighetsindexet under lång tid varit lägre i kommunen än i riket.

Under perioden 2023–2032 beräknas antalet invånare att öka till cirka 47 000. I diagrammet nedan redovisas den årliga befolkningsökningen. Under den närmaste sexårsperioden 2023–2028 ökar befolkningen i kommunen med ca 4 700 personer (12 %). Ökningstakten är lägre under prognosens fyra sista år, då ökar befolkningen med ca 2 400 personer (6 %). Befolkningsstillväxten under hela prognosperioden är cirka 7 200 personer (18 %).

Befolkningen antas öka i alla kommunalder

- Störst förväntad ökning i Mölnlycke och Landvetter
- Svagast förväntad tillväxt i Härryda och Hällingsjö
- 18% befolkningsstillväxt under prognosperioden



Under prognosperioden ökar befolkningen i alla sex kommunalder, dock i varierande omfattning. De kommunalder som förväntas växa mest under prognosperioden i antal invånare är Mölnlycke (2 800 personer, 14 %) och Landvetter (1 400 personer, 13%). Den svagaste tillväxten förväntas i Härryda och Hällingsjö. I dessa kommunalder förväntas en svagt negativ befolkningsutveckling under åren 2027–2028. Dock kommer den totala befolkningsutvecklingen under perioden att vara positiv även i dessa orter.

Slutsatser – Analys av den demografiska utvecklingen

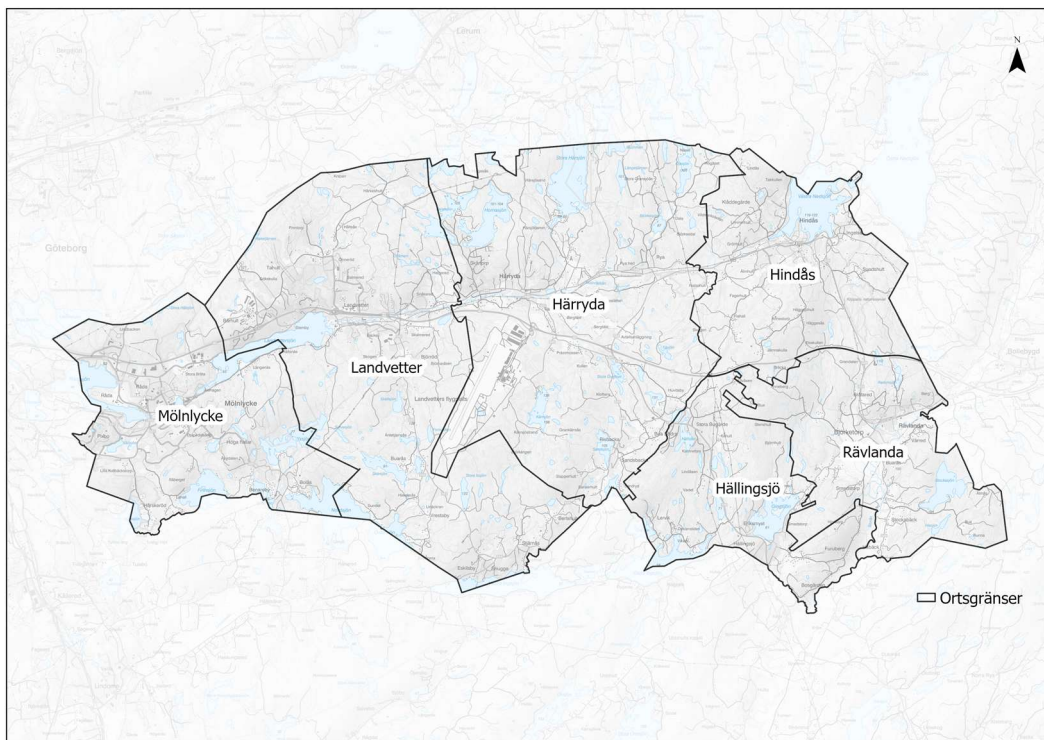
Härryda kommun är generellt sett en attraktiv kommun som lockar många invånare från de större grannkommunerna. Merparten bor i äganderätter, men utvecklingen går mot ett mer blandat bostadsbestånd med mindre hushåll. Trots att det byggs fler mindre bostäder i kommunen attraherar det inte unga. Kommunen är framförallt attraktiv för barnfamiljer. Samtidigt förväntas gruppen 80+ att öka och medelåldern i kommunen att stiga.

Den största befolkningsutvecklingen sker och förväntas ske i Landvetter och Mölnlycke. Det är även här det byggs mest och i mer blandade upplåtelseformer. Men det sker och förväntas ske en befolkningsökning i alla kommunalder. Detta trots ett osäkert ekonomiskt världsläge.

I kommunen finns det två grupper med sämre socioekonomiska förutsättningar. En grupp som är kopplad till kommunens tätorter, som har låg medelinkomst, högre arbetslöshet ekonomiskt bistånd och ohälsotal och en grupp som är kopplad till kommunens östra delar och landsbygden med låg eftergymnasial utbildning, låg medelinkomst samt höga ohälsotal och arbetslöshet.

Demografisk utveckling i kommunens olika delar

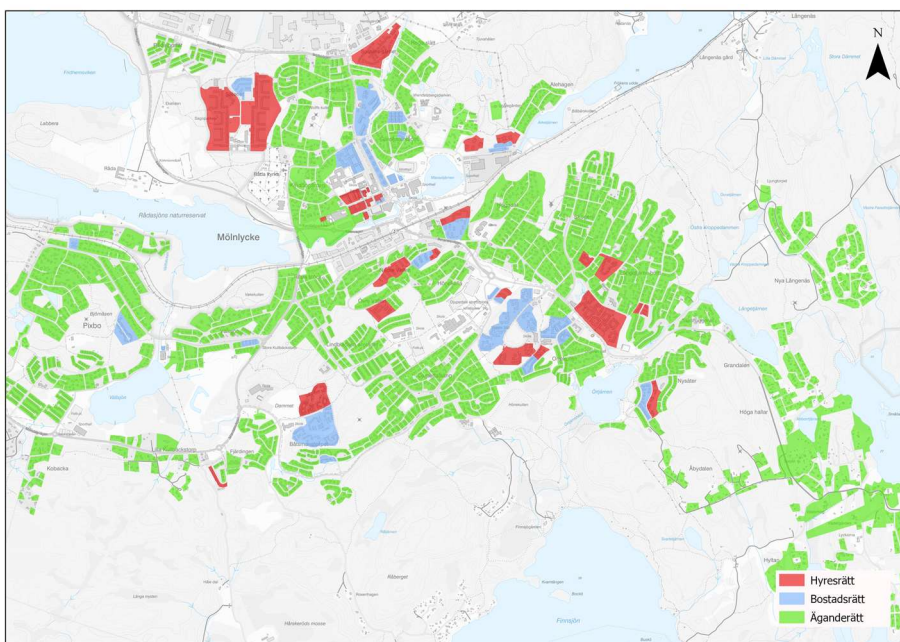
I nästkommande delar av kapitlet redogörs för den demografiska utvecklingen i kommunens olika delar. Härryda kommun delas här in sex stycken kommundelar utifrån ortsgränser: Mölnlycke, Landvetter (inkl. Eskilsby), Härryda, Hindås, Rävlanda och Hällingsjö.



Figur 3: Kommundelar i Härryda kommun baserat på ortsgränser.

Mölnlycke

Mölnlycke är kommunens centralort och ligger strategiskt beläget vid riksväg 40 med goda kommunikationer till Göteborg och Mölndal. I kommundelen Mölnlycke bor 19 485 invånare, vilket motsvarar nästintill hälften av det totala antalet invånare i hela Härryda kommun. Till den här delen av kommunen hör även de mindre tätorterna Benareby, Långenäs och omgärdande landsbygd i kommunens västra delar. I Mölnlycke återfinns ett blandat bostadsutbud med en mer stadsmässig bebyggelse i jämförelse med övriga delar av kommunen.



Kommunens nav!

- Nästan hälften av invånarna bor här
- Mer blandat bostadsbestånd & störst andel ensamhushåll
- En attraktiv bostadsort – positivt flyttnetto
- Lokala skillnader gällande socioekonomiska

Figur 4: Fördelning av upplåtelseformer i Mölnlycke tätort.

Bostadsbestånd och befolkning

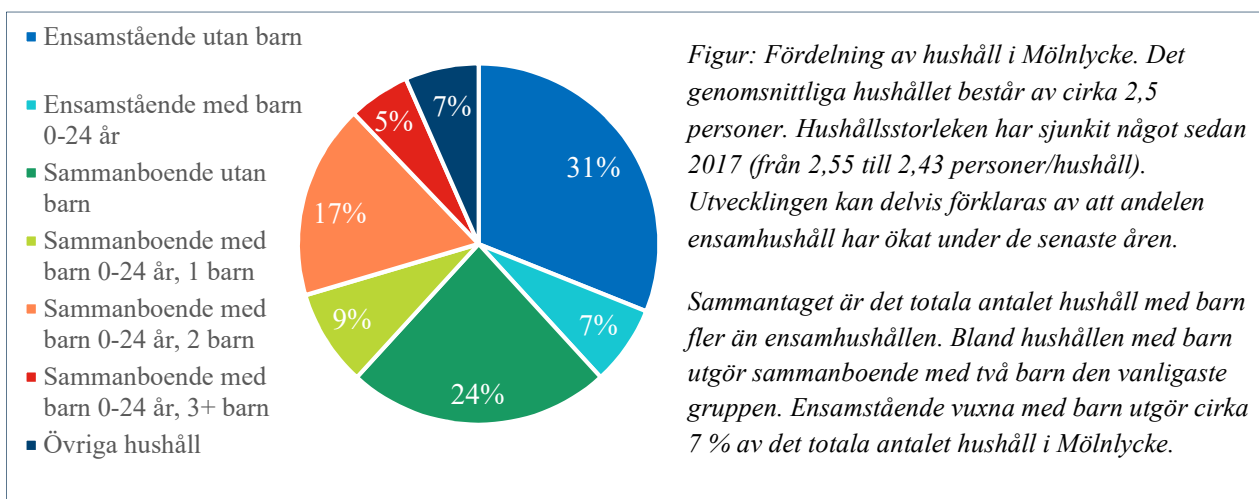
Förhållandet mellan ägande-, bostads-, och hyresrätter är i Mölnlycke mer jämnt fördelat än i kommunen som helhet. 43 % av bostäderna består av hyres- och bostadsrätter och de senaste fem åren har en majoritet av bostadsutvecklingen i Mölnlycke varit koncentrerad till utbyggnad av hyres- (64 %) och bostadsrätter (29 %). Bland de boende i Mölnlycke är det trots det ändå vanligast att bo i äganderätt. Drygt 60 % av de boende i Mölnlycke bor i äganderätt, cirka 25 % bor i hyresrätt och resterande 15 % bor i bostadsrätt. Inom lägenhetsbeståndet dominerar lägenheter med två och tre rum och kök, cirka 70 %.

Den genomsnittlige invånaren i Mölnlycke är 40,1 år vilket är något äldre än den genomsnittlige kommuninvånaren. Under en tioårsperiod har medelåldern i tätorten med omnejd stigit med drygt ett år var femte år (2012: 38,1 år. 2017: 39,2

år. 2022: 40,1 år.). Det gör att Mölnlycke har den kraftigaste snittmedelåldersökningen bland kommunens olika delar.

Fördelning av hushåll i Mölnlycke *Fördelning av hushåll i Mölnlycke* Inom Mölnlycke finns lokala skillnader vad gäller de socioekonomiska förhållandena i olika bostadsområden. Störst ekonomiska utmaningar återfinns i hyresrättsområdet Säteriet där medelinkomsterna (261 000 i snitt/år) och andelen förvärvsarbete är lägst inom tätorten (69 %). Områdena Skogen och Säteriet innehar även den högsta andelen boende med ekonomiskt bistånd och öppet arbetslösa i kommunen. Bostadsbeståndet i Säteriet domineras av hyresrätter i flerbostadshus. Nästan vartannat hushåll (46,1 %) är ensamhushåll i området och andelen ensamstående med barn är här högre än i Mölnlycke och kommunen som helhet. I området Skogen finns en mindre andel ensamhushåll än i Säteriet men fler ensamstående med barn (17 %).

Hushållen i Mölnlycke



Flyttströmmar Mölnlycke

Mölnlycke är en attraktiv bostadsort. Det syns inte minst i att nettoinflyttningen är större än nettoutflyttningen, dvs. att det är fler som flyttar till Mölnlycke från andra kommuner än vad som flyttar ifrån Mölnlycke till andra kommuner. Överlägset flest antal flyttar går till och från Göteborg där merparten flyttar in till Mölnlycke (682 inflyttade, 447 utflyttade år 2022). Många nyinflyttade kommer också från kommuner i närhet till Göteborg, så som Mölndal och Partille. Mölnlyckes popularitet som bostadsort syns vidare i flyttningsmönstren inom kommunen där antalet inflyttade från andra delar av Härryda kommun till Mölnlycke var under 2022 dubbelt så många som antalet utflyttade från Mölnlycke till övriga kommuner. Mölnlycke var den enda tätorten i kommunen som hade ett positivt internt flyttnetto under 2022.

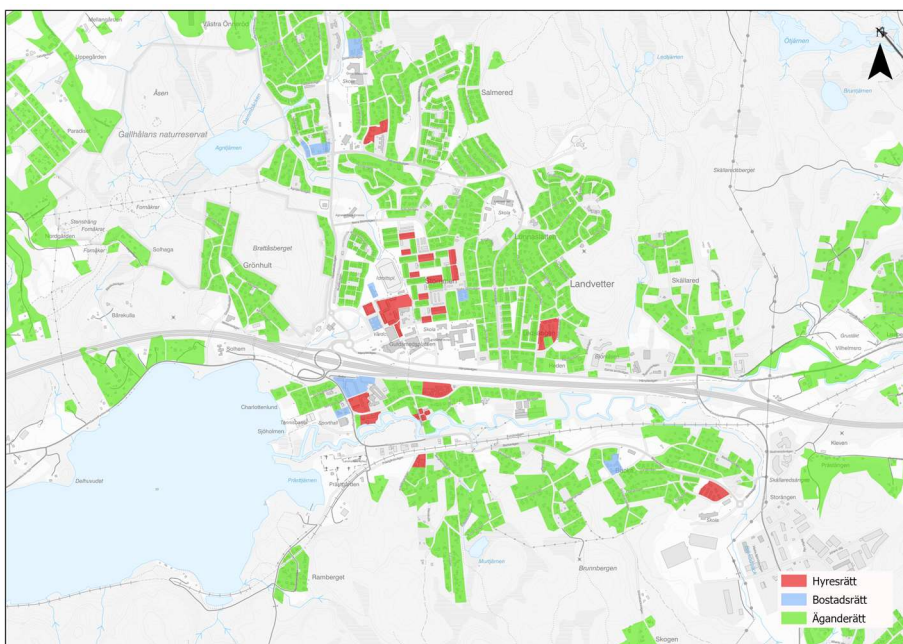
Landvetter

Landvetter är kommunens näst största ort och en viktig regional trafikknutpunkt med sitt strategiska läge nära Göteborg. Orten är en utpräglad bostads- och serviceort med ett modernt centrum. Till den här delen av kommunen hör även de mindre tätorterna Tahult, Björrod och Eskilsby-Snugga med omgärdande landsbygd. I Landvetter kommun bor cirka 10 700 invånare.

Bebyggelsestrukturen på de båda sidorna av järnvägen skiljer sig från varandra. På den norra sidan finns tidstypisk småhusbebyggelse av varierande täthetsgrad, med radhusbebyggelse närmast centrum och villaområden utanför dessa delar. Söder om järnvägen ligger Landvetters äldre centrum med jordbruksgårdar och sekelskiftesbebyggelse.

Näst största tätorten!

- 10 700 invånare
- Yngre befolkning
- Större hushåll – många familjer i äganderätt
- Positivt externt flyttnetto



Figur 5: Fördelning av upplåtelseformer i tätorten Landvetter.

Bostadsbestånd och befolkning

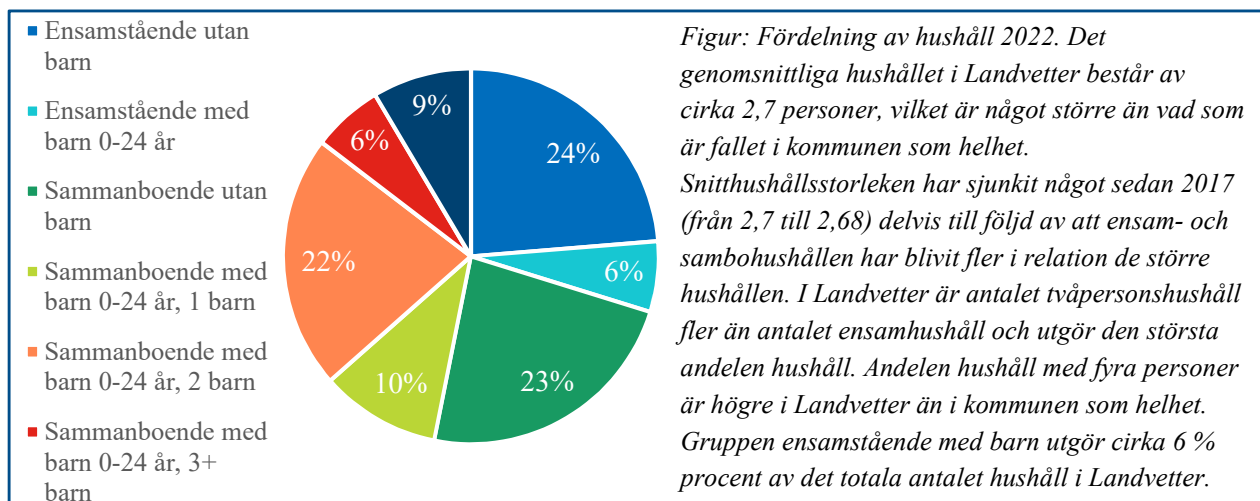
I Landvetter dominerar äganderätter och upptar cirka tre fjärdedelar av bostadsbeståndet. Hyres- och bostadsrätter utgör cirka 18 % respektive 6 %. Under de senaste fem åren har emellertid antalet hyres- och bostadsrätter ökat i förhållande till äganderätter även om utvecklingen av andra upplåtelseformer inte är lika kraftig här som i Mölnlycke. Cirka var fjärde bostad som har byggts de senaste åren i Landvetter är en äganderätt.

En klar majoritet av Landvetterborna bor därför i äganderätter (cirka 85 %). Av resterande bor cirka 11 % i hyresrätter och 4 % i bostadsrätter. Även i Landvetter dominerar lägenheter med två och tre rum och kök och utgör cirka 65 % av det totala lägenhetsbeståndet.

I Landvetter är invånarna i genomsnitt något yngre än invånarna i kommunen som helhet. Medelåldern i Landvetter har ökat från 37,2 år till 38,5 under den senaste tioårsperioden (2012–2022), vilket följer utvecklingen på kommunövergripande nivå.

De socioekonomiska förhållandena på delområdesnivå skiljer sig åt även i Landvetter, men specifika bostads- eller landsbygdsområden profilerar sig inte lika tydligt vad beträffar låga medelinkomster eller en hög andel öppet arbetslösa än vad som är fallet i Mölnlycke.

Hushållen i Landvetter



Flyttströmmar Landvetter

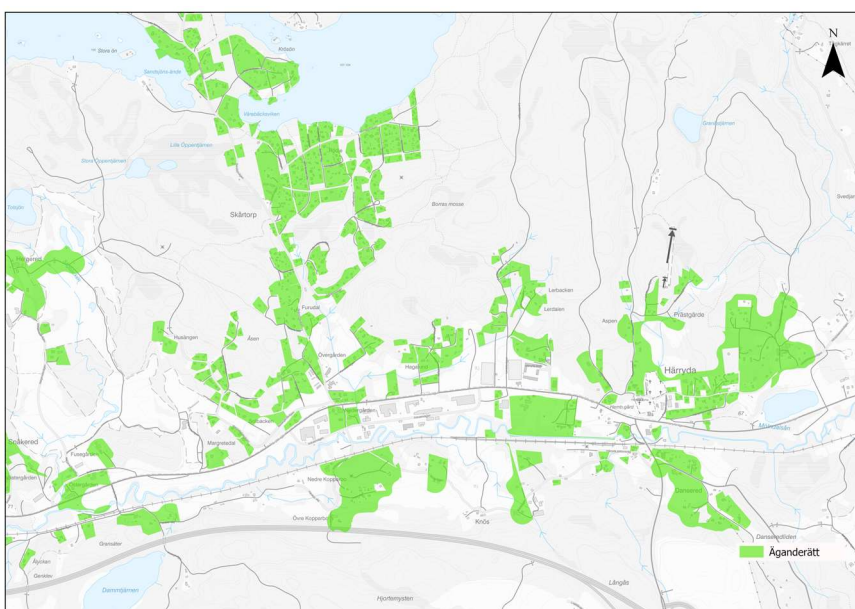
Landvetter framstår som en attraktiv bostadsort i termer av att det var 170 fler personer som flyttade till Landvetter från andra kommuner än vad som lämnade orten för andra kommuner under 2022. Över hälften av det totala antalet flyttar under 2022 gick till och från Göteborg-Landvetter med ett tydligt sammantaget inflyttningsöverskott från Göteborg. Landvetter har ett utflyttningsöverskott till ett par kommuner i öster som ligger något längre från Göteborg. Fler personer flyttar ut från Landvetter till Bollebygd, Mark och Borås än vad som flyttar in till Landvetter från dessa kommuner. I de interna flyttningsmönstren uppvisar inte Landvetter en lika hög attraktivitet som bostadsort och under 2022 hade orten ett klart negativt internt flyttnetto (118 inflyttade, 168 inflyttade). Landvetter förlorar främst boende till Mölnlycke (55 %).

Härryda

Kommundelen Härryda har drygt 2 500 invånare och består av tätorterna Härryda och Rya samt innefattar Landvetter flygplats och en del av kommunens landsbygdsområden. Härryda är en utpräglad bostadsort med ett flertal verkstäder och industrier som kompletterar bostadsbebyggelsen. Orten är liten och på grund av sin närhet till flygplatsen och det buller som flygtrafiken medför begränsas ny bostadsbebyggelse samt om- och tillbyggnader av befintlig bostadsbebyggelse på orten. Bebyggelsestrukturen är gles och består av olika byar och bebyggelseområden som tillkommit under olika tidsperioder och som vuxit ihop till en sammanhängande struktur.

Kommunens äldsta invånare

- Begränsad utveckling på grund av närhet till flygplatsen
- Cirka 2500 invånare
- Äganderätter dominerar
- Begränsad utveckling på grund av närhet till flygplatsen
- Låg andel med eftergymnasial utbildning



Figur 6: Fördelning av upplåtelseformer i kommundelen Härryda.

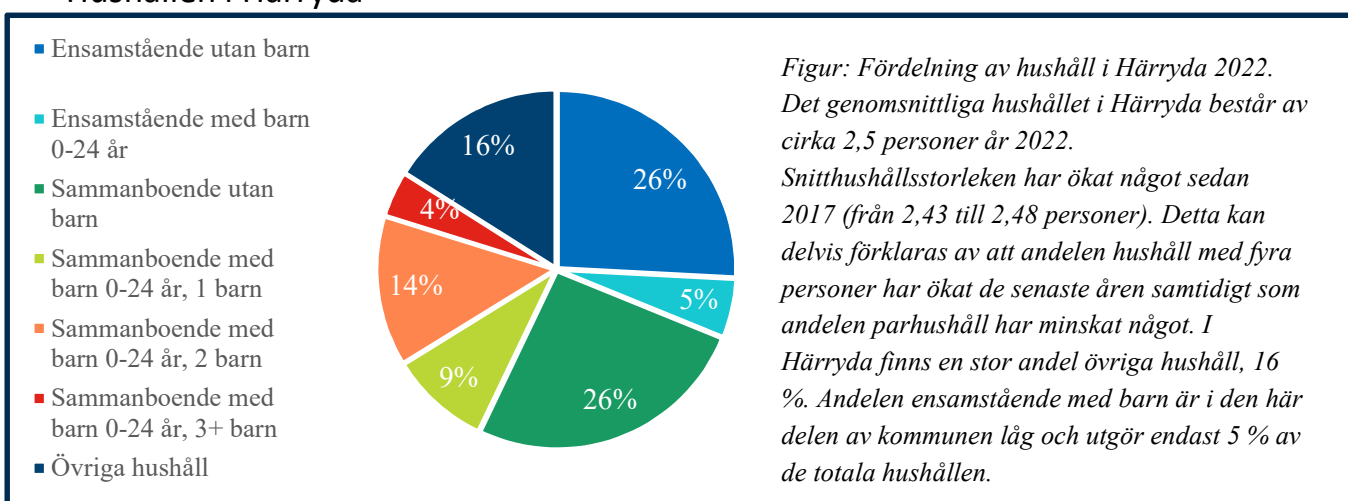
Bostadsbestånd och befolkning

Härryda domineras av småhusbebyggelse och nästan 95 % av bostadsbeståndet i kommundelen utgörs av äganderätter, varav resterande 5 % består av hyresrätter. Att bostadsutvecklingen i Härryda är kraftigt begränsad av närheten till Landvetter flygplats syns i att endast ett trettiotal nya bostäder har byggts i kommundelen under de senaste fem åren. I kontrast till utvecklingen av fler hyres- och bostadsrätter i de större tätorterna de senaste åren har det fortsatt byggts främst äganderätter i Härryda.

I Härryda är genomsnittsåldern något högre än i andra delar av kommunen. Under 2022 uppgick medelåldern till 41,1 år, vilket är nästan ett och ett halvt år äldre än i kommunen som helhet (39,7 år). Medelåldern har stigit under den senaste tioårsperioden (2012: 40,1 år. 2017: 40,6 år. 2022: 41,1 år.)

Utifrån ett kommunövergripande perspektiv utmärker sig kommundelen Härryda till viss del genom att medelinkomsterna i de olika mindre delområdena alla är på relativt låga nivåer. I landsbygdsområdena runt Härryda tätort återfinns även den lägsta andelen med eftergymnasial utbildning i hela kommunen (26 %), även i Rya är andelen med eftergymnasial utbildning förhållandevis låg (31 %).

Hushållen i Härryda



Flyttströmmar Härryda

Även om Härryda har ett positivt flyttnetto (+9 personer under 2022) så är inte denna del av kommunen att betrakta som lika attraktiv som Mölnlycke och Landvetter utifrån ett inflyttningsperspektiv. Nästan två tredjedelar av det totala antalet flyttar under 2022 gick till och från Göteborg-Härryda och här finns ett litet inflyttningsöverskott från Göteborg till Härryda. I relationen till Partille och Bollebygd är utflyttningen från Härryda större än inflyttningen. Övriga flyttströmmar till och från andra kommuner är små.

Härryda utgör den kommundel som uppvisar lägst attraktivitet baserat på hur kommuninvånarna väljer att flytta inom kommunen. Under 2022 hade Härryda ett betydande negativt internt flyttnetto, 44 inflyttade och 72 utflyttade. Härryda förlorar främst boende till tätorterna Landvetter, Mölnlycke och Hindås.

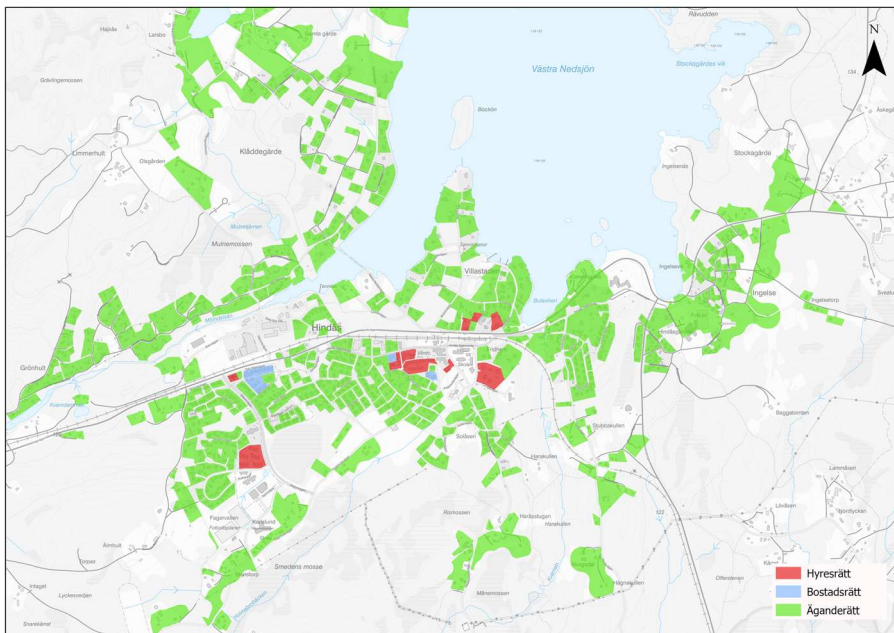
Hindås

Hindås är Härryda kommuns tredje största ort och karaktäriseras av det vackra landskapet med närhet till sjöar och berg samt de unika historiska bebyggelsemiljöerna från 1900-talets början. Orten är en populär bostadsort med goda kommunikationer och ett småskaligt serviceutbud. I den här delen av kommunen (tätorten Hindås med omgärdande landsbygd) bor cirka 3 300 personer.

Bebyggelsen utgörs främst av lägre bebyggelse och friliggande villor som ligger inbäddade i lummig grönska. Järnvägen och ortens huvudled Boråsvägen delar orten i en nordlig och en sydlig del. Hindås centrum vid stationen är från 1970-talet och centrumbebyggelsen utgörs främst av två- till trevåningshus med friliggande villor i anslutning.

Som kommunen i övrigt!

- Tredje största tätorten - cirka 3300 invånare
- Äganderätter dominerar
- Har byggts mer blandat senaste åren
- 2,6 personer per hushåll i genomsnitt



Figur 7: Fördelning av upplåtelseformer i Hindås tätort.

Bostadsbestånd och befolkning

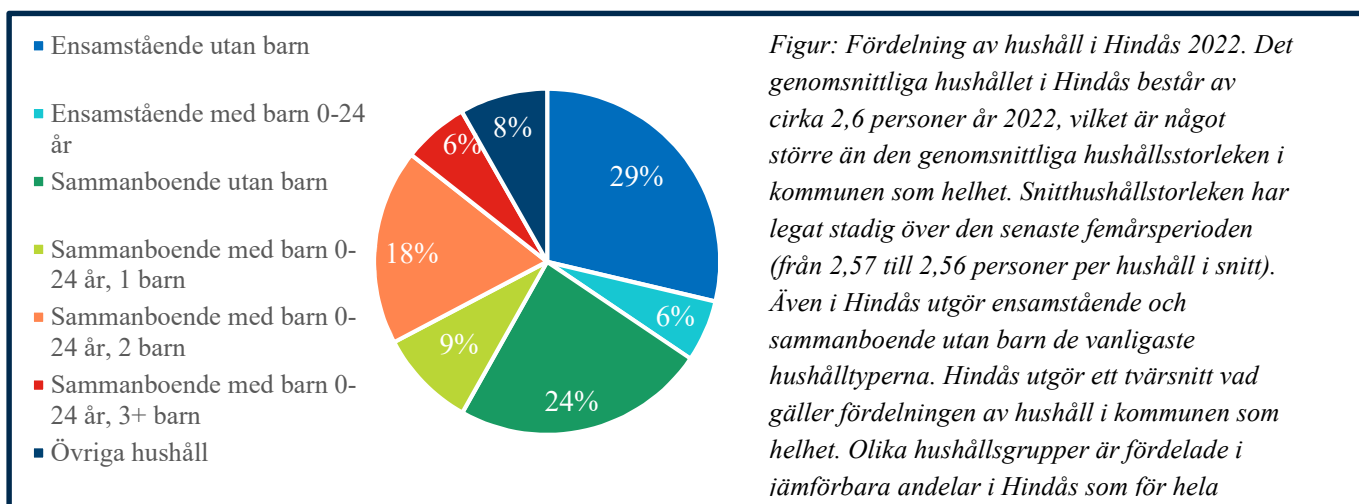
Villabebyggelsen karaktäriserar Hindås tätort och bostadsbeståndet i den här delen av kommunen domineras av äganderätter (80 % av bostadsbeståndet). Resterande bostäder består av hyresrätter (19 %) och ett mycket begränsat antal bostadsrätter. I likhet med bostadsutvecklingen i kommunen som helhet har det under de senaste åren även i Hindås byggts bostäder i mer blandade upplåtelseformer. Av de bostäder som har tillkommit från 2017 fram till 2022 utgör över hälften hyres- och bostadsrätter (cirka 38 % hyresrätter och 16 % bostadsrätter). Det byggs förvisso

fortfarande en betydande mängd äganderätter i Hindås och 46 % av de nytillkomna bostäderna mellan 2017 – 2022 var äganderätter.

En klar majoritet av Hindåsborna, cirka 85%, bor därför i äganderätter. Cirka 14,5 % bor i hyresrätter och enbart 0,5 % i bostadsrätter. Lägenhetsbeståndet i Hindås domineras av lägenheter med två och tre rum med kök, vilket utgör tre fjärdedelar av det totala lägenhetsbeståndet i den här delen av kommunen.

I Hindås är genomsnittsåldern på ungefär samma nivå som i kommunen som helhet. Vid 2022 års räkning uppgick medelåldern till 39,8 år vilket enbart skiljer sig 0,1 år från kommungenomsnittet. Precis som i andra delar av kommunen har medelåldern i Hindås stigit under den senaste tioårsperioden (2012: 38,4 år. 2017: 38,5 år. 2022: 39,8 år). De socioekonomiska förhållandena på delområdesnivå skiljer sig åt även i Hindås kommun, men specifika bostads- eller landsbygdsområden sticker inte ut i en kommunövergripande jämförelse.

Hushållen i Hindås



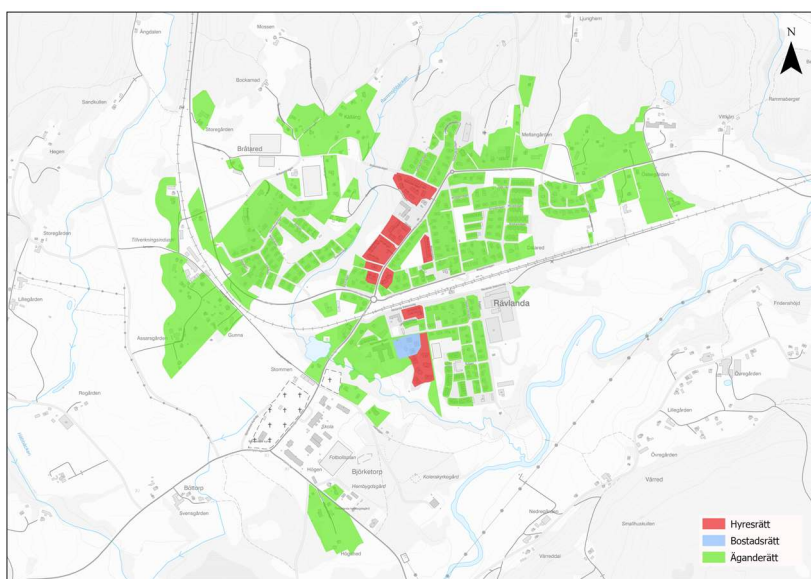
Flyttströmmar Hindås

Hindås hade ett litet positivt flyttnetto (+15 personer) under 2022 och här dominerar flyttar till och från Göteborg. Fler flyttade till Hindås från Göteborg än vad som flyttade från Hindås till Göteborg. Hindås har även ett litet positivt flyttnetto i relation till Partille. Utöver Göteborg sker utflyttning främst till Bollebygd, Borås, Mark och Mölndal.

Det är ungefär lika vanligt att flytta från Hindås till andra delar av kommunen som det är att flytta till Hindås från andra delar av kommunen. Under 2022 hade Hindås ett litet negativt internt flyttnetto, 77 inflyttade och 79 utflyttade. Inflyttningen till Hindås kommer främst från Landvetter, Härryda och Hällingsjö medan utflyttningen koncentreras till de största tätorterna Mölnlycke och Landvetter.

Rävlanda

Rävlanda ligger i Storåns dalgång i de östra delarna av Härryda kommun, vackert omgivet av böljande åkerlandskap med ett rikt arv från jordbrukssamhället. Samhället delas av järnvägen i en nordlig och en sydlig del. I den här delen av kommunen bor cirka 2 200 personer. Rävlanda är framför allt en bostadsort bestående av villabebyggelse och radhus, men det finns även inslag av småskaliga flerbostadshus.



Många nya lägenheter

- Cirka 2200 invånare
- Flest äganderätter, men det har byggts många hyresrätter senaste åren
- Hög medelålder
- Många ensamhushåll, färre familjer

Figur 8: Fördelning av upplåtelseformer i Rävlanda tätort.

Bostadsbestånd och befolkning

Bostadsbeståndet i Rävlanda domineras av äganderätter (64 %), men en betydande del av beståndet utgörs också av hyresrätter (32 %) samt en liten del bostadsrätter (3 %). Under de senaste åren har hyresbeståndet i Rävlanda ökat kraftigt och hela 80 % av de nytilkomna bostäderna sedan 2017 är hyresrätter varav resterande 20 % är äganderätter. Rävlanda är därmed den del av kommunen där hyresrätter utgjort den största delen av bostadsutvecklingen under de senaste åren. Detta kan delvis förklaras av att det inte byggts några bostadsrätter i Rävlanda under perioden.

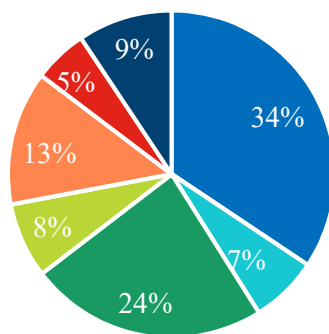
En majoritet av Rävlandaborna, cirka 77 %, bor i äganderätter. Av resterande bor cirka 21 % i hyresrätter och enbart 1,7 % i bostadsrätter. I likhet med andra delar av kommunen domineras lägenhetsbeståndet i Rävlanda av lägenheter med 2 och 3 ROK. En relativt stor del, cirka 28 %, av lägenhetsbeståndet består av lägenheter med ett rum och kök eller kokvrå/kokskåp. Detta förklaras av att

lägenhetsbeståndet på orten är litet och att en betydande del av lägenheterna utgörs av lägenheter i särskilt boende.

Genomsnittsinvånaren i Rävlanda är något äldre än den genomsnittliga kommuninvånaren. Under 2022 uppgick medelåldern i Rävlanda till 40,5 år vilket är 0,8 år högre än kommungenomsnittet. Precis som i andra delar av kommunen har medelåldern i Rävlanda stigit under den senaste tioårsperioden (2012: 40,1 år. 2017: 40,3 år. 2022: 40,5 år), om än i en lägre takt än i kommunen som helhet. Vad gäller de socioekonomiska förhållandena utmärker sig delområdet Rävlanda tätort södra där andelen invånare med ekonomiskt bistånd (4,7 %) och öppet arbetslösa (7,3 %) är relativt höga i en kommunövergripande jämförelse. Endast bostadsområdet Säteriet i Mölnlycke har en högre andel invånare med ekonomiskt bistånd än Rävlanda tätort södra. Vad gäller andelen öppet arbetslösa är Rävlanda tätort södra tredje högst i kommunen. I Rävlanda tätort södra finns en stor andel ensamstående utan barn (46,1 %).

Hushållen i Rävlanda

- Ensamstående utan barn
- Ensamstående med barn 0-24 år
- Sammanboende utan barn
- Sammanboende med barn 0-24 år, 1 barn
- Sammanboende med barn 0-24 år, 2 barn
- Sammanboende med barn 0-24 år, 3+ barn
- Övriga hushåll



Figur: Fördelning av hushåll i Rävlanda 2022. Genomsnittshushållet i Rävlanda består av cirka 2,4 personer år 2022, vilket är något mindre än den genomsnittliga hushållstorleken i kommunen. Storleken på genomsnittshushållet minskat något under den senaste femårsperioden (från 2,45 till 2,36 personer) vilket delvis kan förklaras av att andelen ensam- och tvåpersonshushåll har ökat medan hushåll med fler än två personer har minskat. Rävlanda utmärker sig också i kommunen genom att vara den kommundel med störst andel ensamhushåll (cirka 34 %) och lägst andel hushåll bestående av fyra personer (cirka 15,5 %). Andelen ensamstående med barn utgör cirka 7 % av hushållen i Rävlanda.

Flyttströmmar Rävlanda

Rävlanda har ett litet positivt flyttnetto under 2022 även om det totala antalet flyttar är lågt till och från den här delen av kommunen. Flyttarna till och från Göteborg utgör nästan hälften av det totala antalet flyttar och fler flyttar in till Rävlanda från Göteborg än tvärt om. Ett inflyttningsnetto finns även i relationen till Partille och Mark, om än i betydligt mindre flyttströmmar. Det största utflyttningsnettot är i relationen till Bollebygd. Det är ungefär lika vanligt att flytta från Rävlanda till andra delar av kommunen som det är att flytta till Rävlanda från andra delar av kommunen. Inflyttningen till Rävlanda kommer främst från Landvetter och Mölnlycke medan utflyttningen framförallt går till Härryda, Landvetter och Hällingsjö.

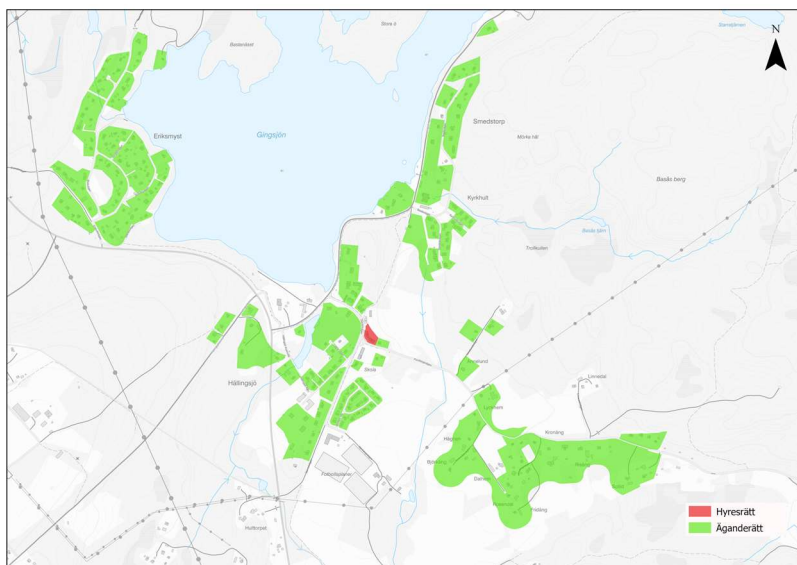
Hällingsjö

Hällingsjö är en småskalig bostadsort som karaktäriseras av vacker naturmiljö, kulturhistoriska platser och utblickar mot Gingsjön. I väster kantas orten Hällingsjö av väg 156 mellan Hindås och Kinna och mellan samhället och sjön löper Hällingsjövägen mot Rävlanda. I den här delen av kommunen, som också inkluderar den mindre tätorten Stora Bugärde, bor cirka 1 500 av kommunens invånare.

Sedan ortens funktion som vägkorsning och mötesplats försvann i samband med byggande av nya vägar och järnväg har utbyggnaden varit långsam med mindre tillskott av bostäder i etapper. Bebyggelsen i Hällingsjö består till stor del av villabebyggelse, men här finns också mindre inslag av låga flerbostadshus.

Sparsamt byggande senaste åren

- Cirka 1500 invånare
- Äganderätter dominerar, sparsamt bostadsbyggande senaste åren
- Många parhushåll och hög medelålder
- Låg andel med eftergymnasial utbildning



Figur 9: Fördelning av upplåtelseformer i Hällingsjö tätort.

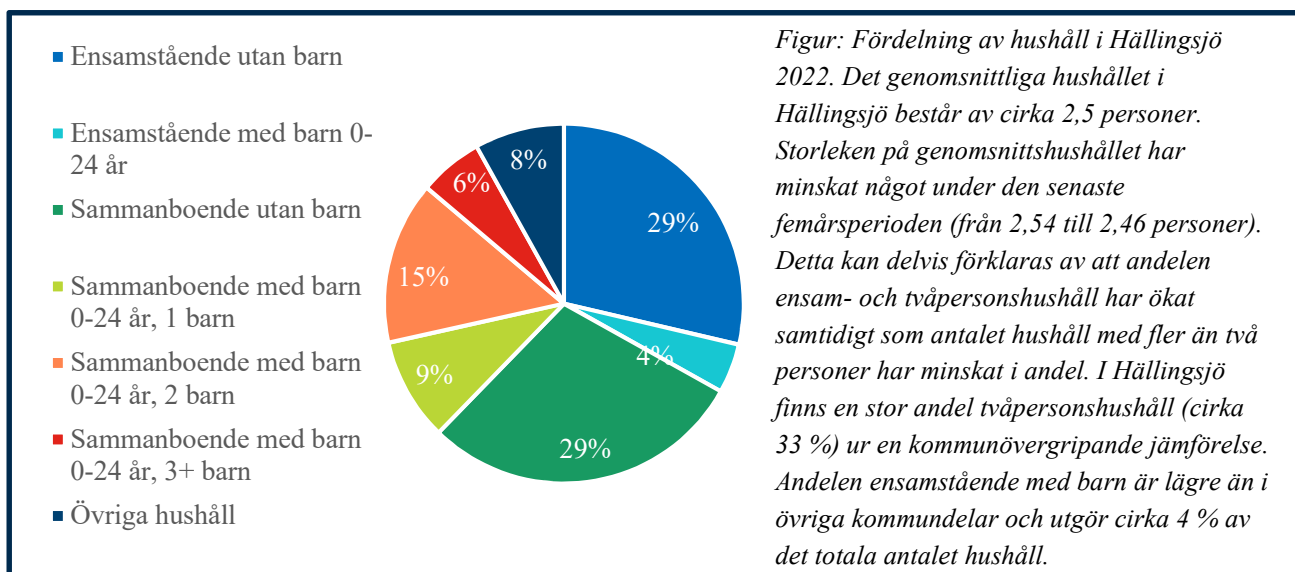
Bostadsbestånd och befolkning

I Hällingsjö utgörs över 90 % av bostadsbeståndet av äganderätter. Det finns även ett litet antal hyresrätter, 47 stycken. Ett sextiotal av invånarna bor i dessa hyresrätter varav resterande, cirka 1400 invånare, bor i äganderätterna. Bostadsutvecklingen under de senaste åren vittnar om ett sparsamt bostadsbyggande i Hällingsjö med omnejd. Sedan 2017 har 23 nya äganderätter tillkommit.

Under 2022 uppgick medelåldern i Hällingsjö till 40,6 år vilket är 0,9 år högre än kommungenomsnittsåldern. I likhet med övriga delar av kommunen har medelåldern i Hällingsjö ökat under den senaste tioårsperioden i en jämförbar takt med kommunen som helhet (2012: 39,1 år. 2017: 39,9 år. 2022: 40,6 år.).

I Stora Bugärde tätort är andelen invånare med eftergymnasial utbildning, 35 %, relativt låg jämfört med andra kommundelar. Utöver det sticker inte några specifika bostads- eller landsbygdsområden i Hällingsjö ut i en kommunövergripande socioekonomisk jämförelse.

Hushållen i Hällingsjö



Flyttströmmar Hällingsjö

Antalet redovisade in- och utflyttningar från Hällingsjö till och från andra kommuner är få till antalet. Detta beror på att flyttstatistiken inte redovisas om flyttströmmarna mellan Hällingsjö och andra kommuner består av färre än tio stycken sammanlagda in- och utflyttningar till en kommun. Statistiken redovisar enbart flyttströmmar mellan Hällingsjö och Mölndal och Göteborg. I relationen till dessa kommuner har Hällingsjö ett litet positivt inflyttningsnetto.

Vad gäller flyttar inom kommunen utgör Hällingsjö den del av kommunen där minst antal flyttar har redovisats under 2022. Det är ungefär lika vanligt att flytta från Hällingsjö till andra delar av kommunen som det är flytta till Hällingsjö från andra delar av kommunen. Under 2022 hade Hällingsjö ett litet negativt flyttnetto med 32 inflyttade och 33 utflyttade. Inflyttningen till Hällingsjö kommer främst från Rävlanda och Landvetter medan utflyttningen framförallt går till Hindås och Landvetter.

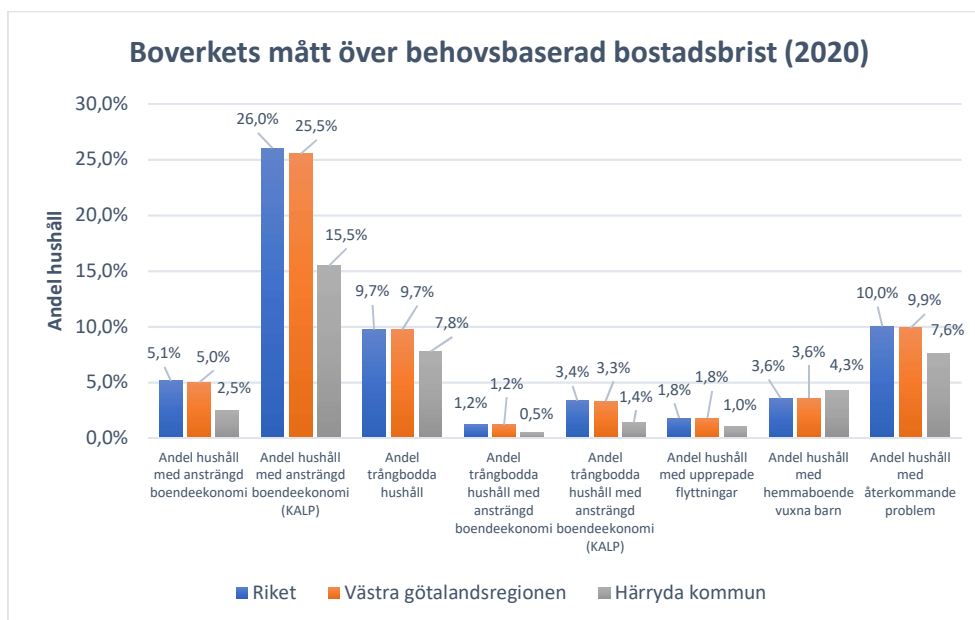
Bostadsbehov för särskilda grupper

Underskottet av bostäder i länet påverkar särskilt de grupper som har svårt att få sina bostadsbehov tillgodosedda på den vanliga bostadsmarknaden.

Bostadsbehov, bostadsefterfrågan och förutsättningarna att kunna skaffa sig en bostad skiljer sig åt för olika grupper. I detta kapitel beskrivs situationen för några grupper som har särskilt svårt att finna bostad i kommunen och vilka bostadsbehov de kan ha. Analysen bygger på uppgifter från socialtjänstens underlag till bostadsmarknadsenkäten och Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist.

Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist

Boverket har tagit fram ett underlag över den behovsbaserade bostadsbristen som ska stödja kommunerna i framtagandet av analysen och i arbetet med bostadsförsörjningen i stort. Detta underlag består av åtta mått som beskriver hur hushållen bor och hur många hushåll som saknar en rimlig bostad utifrån en uppsättning kriterier och normer. Måtten visar hur många hushåll i kommunen som har en boendesituation som inte uppfyller de olika kriterierna. Underlaget är tänkt att vara ett stöd vid bedömningar av hur många hushåll som bor i bostäder som inte kan anses vara ändamålsenliga.



Figur 10: Andel hushåll som uppfyller Boverkets olika mått över behovsbaserad bostadsbrist. I Härryda kommun är andelen hushåll som uppfyller måtten lägre än i regionen eller riket förutom andelen hushåll med hemmaboende vuxna barn.

Det första måttet är huruvida hushållet har en ansträngd boendeekonomi utifrån att den disponibla inkomsten inte räcker till att täcka en baskonsumtion.

Baskonsumtionen är beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och riksnormen samt utgifter för hushållsel, barnomsorg, lokala resor för personer som är 18 år eller äldre, fack- och A-kasseavgift för personer som är 20–64 år och hemförsäkring.

Det andra måttet är även det ett mått på ansträngd boendeekonomi men här används en annan baskonsumtion. Hushållet har en ansträngd boendeekonomi om den disponibla inkomsten inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och en kvar att leva på (KALP) kalkyl som baseras på ett genomsnitt av en kalkyl som bankerna använder för att bedöma hushållets betalningsförmåga vid köp av en bostad.

Det tredje måttet är ett mått på trångboddhet. Enligt kriteriet är ensamstående hushåll utan barn inte trångbodda. Har hushållet mindre än 20 kvm per person räknas hushållet som trångbott.³

Det fjärde och femte måttet kombinerar måtten för ansträngd boendeekonomi (med och utan KALP) med måttet för trångboddhet. Vidare finns även mått för hemmaboende vuxna barn (25 år eller äldre) och återkommande problem, dvs. hushåll som uppfyller ett av de ovanstående måtten minst två år i rad. Boverkets bedömning är att trångboddhet i kombination med ansträngd boendeekonomi är de mest avgörande faktorerna för att visa på en brist på ändamålsenliga bostäder.

Ungdomar och unga vuxna

Enligt Härryda kommuns befolkningsprognos förväntas gruppen unga vuxna i åldrarna 20–24 år öka under den kommande tioårsperioden. Ungdomar och unga vuxna möter i regel större utmaningar på bostadsmarknaden än äldre grupper vilket kan förklaras av ungas mindre fördelaktiga ekonomiska och strukturella förutsättningar. Unga personer som är i färd att flytta eller nyss har flyttat hemifrån saknar referenser från tidigare boenden, har oftast kort kötid i bostadsköer och saknar möjligheten att byta bostad. Avsaknaden av finansiellt kapital och den begränsade

Unga vuxna förväntas bli fler

- Hög andel hemmaboende vuxna barn i Härryda
- Framförallt i hyresrätt och med ensamstående föräldrar
- Mer trångbodda än snittet i kommunen

³ För definition, se Boverkets hemsida.

betalningsförmågan som kommer av mer oregelbundna inkomster och tillfälliga anställningar försvårar ytterligare möjligheterna att konkurrera på bostadsmarknaden.

Ett av måtten över behovsbaserad bostadsbrist från Boverket fokuserar på bostadsbrist för unga genom att belysa hushåll där det finns vuxna barn som är 25 år eller äldre som bor hemma hos någon av sina föräldrar. Måttet syftar till att ge en indikation i vilken utsträckning det finns hinder för unga att flytta hemifrån i avsaknad av lämpliga bostäder. I detta sammanhang är det viktigt att poängtera att vissa unga vuxna aktivt väljer att bo kvar hemma hos sina föräldrar upp i högre åldrar. Måttet bygger alltså på en norm om att barn flyttar hemifrån i en viss ålder vilket i verkligheten ser olika ut i olika familjer.

I Boverkets underlag över behovsbaserad bostadsbrist 2020 är det 3,6 % av hushållen i hela landet som har hemmaboende vuxna barn. Måttet är det enda där kommunen har ett högre genomsnitt än genomsnittet i regionen och i riket. I Härryda kommun har 4,3 % av hushållen hemmaboende vuxna barn.

Andelen hemmaboende vuxna barn skiljer sig åt mellan olika upplåtelseformer och hushållstyper inom kommunen. För hushåll boende i hyresrätt i småhus är andelen hemmaboende vuxna barn högre än i kommunen som helhet, regionen och riket. Här sticker Härryda ut även i det regionala sambandet inom GR genom att ha den högsta andelen hemmaboende vuxna barn bland alla kommuner. Att vuxna barn bor hemma hos en förälder vid 25 års ålder och uppåt är även betydligt vanligare i hushåll med ensamstående föräldrar än i hushåll bestående av sammanboende med barn. 22 % av hushållen med ensamstående män med barn hade hemmaboende vuxna barn, respektive 15 % av hushållen med ensamstående kvinnor med barn under 2020.

Hushåll innehållandes personer 18–24 år i kommunen har även en högre andel trångbodda hushåll än i kommunen som helhet. Under 2020 var cirka 15 % av hushållen med personer 18–24 år trångbodda vilket är noterbart högre än genomsnittet i kommunen, VGR och riket (7,7 %, 9,7 % och 9,7 %).

Gruppens särskilda bostadsbehov

Hög utflyttning av unga från kommunen, en högre andel hemmaboende vuxna barn och högre andel trångbodda ger indikationer om bristen på ändamålsenliga bostäder, i form av billiga bostäder i ett blandat bostadsbestånd.

Barn

På grund av sin låga ålder och avsaknaden av makt att kunna påverka sin egna situation kan barn vara mer utsatta än vuxna i utsatta boendesituationer. I och med att barnkonventionen blev svensk lag, har nu alla kommuner ett ansvar att bevaka barns intressen, och lyfta fram dem som grupp. Enligt artikel 27 i barnkonventionen har alla barn rätt till en skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat. Utgångspunkten är att barn alltid behöver en bostad, men även barnfamiljer kan sakna bostad eller ha osäkra boendeförhållanden. En osäker boendesituation kan få negativa konsekvenser för barns fysiska och psykiska hälsa och skolgång. Barnrättsperspektivet i SoL ger inte ett heltäckande skydd mot hemlöshet, osäkra boendeförhållanden eller avhysningar av barnfamiljer. Barnets bästa med stöd av SoL och Barnkonventionen är inte alltid utslagsgivande vid bedömningar av bistånd som rör ett barns boende.

Saknar makt att påverka!

- Begränsad ekonomi och trångboddhet kan påverka uppväxtförhållanden
- Högre andel med begränsad ekonomi och trångboddhet bland ensamstående föräldrar

Det finns stora skillnader mellan olika hushållsgrupper med barn i förhållande till Boverkets mått över behovsbaserad bostadsbrist. För ensamstående med barn är andelen hushåll som uppfyller måtten i regel högre än andelen av kommunens samtliga hushåll. Andelen trångbodda hushåll är högre hos hushåll med ensamstående kvinnor med barn jämfört med kommunen som helhet, regionen och riket. Under jämförelseperioden 2012–2020 har dessutom andelen trångbodda hushåll ökat något. Andelen hushåll som både har en ansträngd boendeekonomi enligt KALP och är trångbodda är 6,7 %, vilket motsvarar 43 hushåll. Även hushållsgruppen ensamstående män med barn har en högre andel hushåll med ansträngd boendeekonomi och trångboddhet än i kommunen i stort. Under 2020 hade totalt 30 av dessa hushåll både en ansträngd boendeekonomi och var trångbodda.

I gruppen övriga hushåll med barn (hushåll där det finns flera personer och barn, men som det inte går att bilda någon av hushållstyperna ensamboende med barn 0–24 år eller sammanboende med eller utan barn 0–24 år av) var hela 37,7 % av hushållen trångbodda under 2020. I jämförelse med kommunen som helhet och VGR/riket är det en betydligt högre siffra. 5,7 % av övriga hushåll hade år 2020 både en ansträngd boendeekonomi enligt KALP och var trångbodda, vilket totalt utgjorde 24st hushåll.

Utifrån Boverkets underlag går det att konstatera att hushåll med barn är något mer utsatta på bostadsmarknaden än det genomsnittliga hushållet i Härryda kommun. För hushåll med barn 0–5 år är en högre andel trångbodda än i kommunen som helhet. Andelen hushåll som är både trångbodda och har en ansträngd boendeekonomi är också något högre för gruppen än för VGR eller riket (2,1 % och 4,1 % enligt KALP). Situationen är liknande för hushåll med barn 6–11 år och 12–17 år, om än med något lägre andelar.

Gruppens särskilda bostadsbehov

Barn är i behov av rymliga bostäder och har ett särskilt behov av trygga bostadsförhållanden under sin uppväxt.

Nyanlända

Alla kommuner är skyldiga att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Nyanlända personer eller familjer ska enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning beredas boende (Bosättningslagen). Lagen omfattar bland annat nyanlända personer som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller annan skyddsbehövande och deras anhöriga. Det är Migrationsverket som anvisar kommuner att ta emot nyanlända personer för bosättning i de fall personen eller familjen inte kan ordna boende på egen hand.

Generellt har antalet nyanlända som bosatt sig i Västra Götaland minskat från och med 2017. Bosättningslagen innebär ett gemensamt ansvar för alla kommuner att på bästa sätt ta emot nyanlända som har fått uppehållstillstånd. Härryda tog emot 48 personer under 2020, 73 personer under 2021 och 57 personer under 2022. Länsstyrelsens fördelningstal för Härryda år 2023 är hitintills (augusti) 22 personer.

Långsiktiga boendelösningar är en utmaning

- Bosättningar i VGR har minskat
- Tog emot 57 personer i Härryda 2022 – bostadsmarknad i balans för självbosatta
- Behövs bättre utbud av större lägenheter för måleruppen

De som nyligen anlänt till Sverige har oftast gemensamt att de saknar förankring på bostads- och arbetsmarknaden. Ofta har hushållen låga eller inga ekonomiska förutsättningar att efterfråga en bostad som motsvarar deras behov. Det betyder att förutsättningarna att anordna eget boende är begränsade i områden där många vill bo. Långsiktiga boendelösningar för nyanlända är en utmaning inom bostadsförsörjningen. Nyanlända som, utifrån bosättningslagen, förväntas söka/finna bostad på egen hand efter två år har alldeles för kort kötid. Många kommer att behöva söka bredare, dvs söka en bostad utanför Härryda, vilket påverkar den regionala bostadsförsörjningen.

Kommunen har ett regelbundet samarbete med Förbo och privata fastighetsägare. Kommunen har också egna bostadsrätter som hyrs ut. Förbo har i uppdrag att avsätta lägenheter för bostadssociala ändamål som kan omfatta anvisade nyanlända. Tidsbegränsade kontrakt kan efter en längre tid övergå i, eller följas av, tillsvidarekontrakt/förstahandskontrakt. Tidsbegränsade kontrakt upphör efter en specificerad tid och nyanlända hänvisas till ordinarie bostadsmarknad.

Gruppens särskilda bostadsbehov

För självbosatta nyanlända i kommunen bedöms bostadsmarknaden vara i balans. Det generella behovet för målgruppen är att det idag behövs ett bättre utbud av större bostäder som är lämpliga för familjer med flera barn. Det är även önskvärt med en blandning av olika boendetyper för olika livssituationer och hushållssammansättningar.

Hemlösa

Enligt SoL har den som inte kan ordna boende på egen hand rätt till bostad. Går det att fastslå att personen i fråga uttömt alla möjligheter att ordna en bostad själv, och dessutom tillhör en grupp som har särskilda svårigheter att själv hitta en bostad, ska kommunen bistå med hjälp. Enligt rättspraxis ställs höga krav på den enskilde att själv lösa sin bostadssituation, och socialtjänstens insats blir därför oftast att ge bistånd till akutboende på vandrarhem eller liknande.

Den som uppfyller kriterierna kan beviljas biståndshjälp till ett kommunalt kontrakt. Detta innebär att Härryda kommun antingen äger lägenheten och hyr ut denna i första hand, eller står som förstahandshyresgäst på hyresavtal med annan

Den som inte kan ordna boende på egen hand har rätt till bostad!

- Vräkningsförebyggande arbete är en väsentlig del
- Socialstyrelsen delar in hemlöshet i fyra kategorier
- Cirka 100 personer i kommunen definieras som hemlösa

hyresvärd och därefter hyr ut lägenheten i andra hand, till en enskild person eller familj.

Att förebygga avhysningar, i dagligt tal vräkningar, är en väsentlig del av arbetet med att motverka hemlöshet.

Enligt Socialstyrelsen kan hemlöshet indelas i fyra kategorier:

Hemlöshetsituation 1 – akut hemlöshet

Personer som är hänvisade till akutboende, härbärke, jourboende, skyddade boenden eller motsvarande (inkl. vandrarhem/hotell). Personer som sover utomhus, i offentliga lokaler, trappuppgång, garage, källare, tält, bil eller motsvarande.

Hemlöshetsituation 2 - Institutionsvistelse och boende med stöd, ska lämna inom 3 mån utan bostad

Person som är intagen/inskriven på kriminalvårdsanstalt/vård enligt LRV, familjehem, hem för vård och boende (HVB), SiS-institution, eller boende med stöd och ska friges/flytta inom 3 månader utan att ha en egen bostad ordnad.

Hemlöshetsituation 3 - Långsiktiga boendelösningar via socialtjänsten

Personer som bor i träningslägenhet, försökslägenhet, socialt kontrakt, kommunalt kontrakt, bostad först eller motsvarande. Det är boendelösningar med någon form av hyresavtal/kontrakt (ofta andrahandskontrakt) där boendet är förenat med tillsyn, särskilda villkor eller regler - med begränsad besittningsrätt.

Hemlöshetsituation 4 - Eget ordnat kortsiktigt boende

Person som bor ofrivilligt, tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar. Här ingår även personer som tillfälligt bor inneboende eller i andrahand hos privatperson.

En kartläggning som genomfördes 2023 visar att det är svårt att få fram tillförlitlig statistik kring hemlösheten i kommunen. Beräkningarna av den statistik som finns tillgänglig visar att det är ungefär 100 personer, cirka 40 kvinnor och 60 män som definieras som hemlösa enligt ovan kategorier.

Gruppens särskilda bostadsbehov

Utöver en generell brist på lägenheter är målgruppen i behov av hyresvärdar som accepterar bidrag som sjukförsäkring, försörjningsstöd och dylikt som inkomstkällor. Att inkomst från arbete ofta är ett krav för att få ett hyreskontrakt försvårar etablering på ordinarie bostadsmarknad.

Vuxna personer med missbruk

I Mölnlycke finns ett antal lägenheter avsedda till träningsboende för vuxna med missbruk som har svårt att få boende på den reguljära bostadsmarknaden. Förutom de lägenheter som kommunen äger blockhyr även kommunen en fastighet från det kommunala bostadsbolaget Förbo med lägenheter för samma ändamål. Totalt rör det sig om 18 lägenheter, vilket bedöms vara tillräckligt sett över tid.

Träningsboende innebär att den enskilde erbjuds bostad med behandlingsinsats. Behandlingsinsatsen är det primära stödet som beviljas, men då boende ofta är en förutsättning för att behandlingen ska kunna genomföras ingår även boende. Målet med träningsboende är att den enskilde ska få möjlighet att hyra en lägenhet i första hand. Ett träningsboende kan fungera som referens, och kallas ibland ”referensboende”.

Svårt att etablera sig på ordinarie bostadsmarknad

- Det finns lägenheter i kommunen avsedda för träningsboende
- Generell bostadsbrist en utmaning

Gruppens särskilda bostadsbehov

Hysesvärdar som accepterar personer med särskilt behov av stöd för att klara av sitt boende och som tidigare har haft svårigheter att bo kvar.

Äldre personer

Enligt SoL ska socialnämnden dels verka för att äldre personer får goda bostäder, dels ge stöd och hjälp i hemmet till de som behöver det. Kommunen har ansvar för att inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre personer som behöver särskilt stöd.

Äldre är en heterogen grupp med stora variationer i möjligheten att efterfråga olika bostäder och med olika önskemål om sitt boende. Det som kan vara av särskilt stor betydelse för gruppen äldre är att boendet och omgivningen har hög tillgänglighet så att det finns möjlighet att åldras självständigt i sitt boende. De flesta äldre får sina behov av vård och omsorg tillgodosedda i sitt hem i ordinärt boende. För den äldre innebär det oftast en stor trygghet att få bo kvar i en känd miljö, men det kan även innebära mer isolering och ensamhet.

Cirka 36 % av alla hushåll 80+ år är boendeekonomiskt ansträngda enligt KALP

- 263 platser i särskilt boende under 2023
- 303 platser är planerade för 2027 – bedöms täcka behoven

För hushåll med personer som är 80 år eller äldre är 36,4 % boendeekonomiskt ansträngda enligt KALP, vilket motsvarar 577 hushåll. Andelen har minskat

betydande under jämförelseperioden sedan 2012. Härryda är också den kommun i GR som har den minsta andelen hushåll med ansträngd boendekonomi bland gruppen 80 år och äldre. Andelen som har återkommande problem är hög jämfört med andra hushållsgrupper och uppgår till nästan 40 % av hushållen.

Särskilt boende (äldreboende) för äldre personer är en permanent boendeform och ges som bistånd enligt SoL efter individuell prövning. I januari 2023 fanns det 263 platser i särskilt boende i kommunen. Enligt befolkningsprognosen förväntas antal personer i åldersgruppen 65 år och äldre öka med ca 13 % fram till år 2027. För att möta det succesivt ökande behovet under perioden har förvaltningen planerat för att återöppna platser som, under en period av överskott på platser, lagts i malpåse. Planerat antal platser 2027 är 303, vilket bedöms täcka behoven.

Ordinärt boende avser alla bostäder som inte kräver biståndsbeslut enligt särslagstiftning. Trygghetsboenden kan byggas av såväl kommuner som övriga aktörer, och den enskilde som uppfyller fastighetsägarens kriterier på exempelvis ålder kan ställa sig i kö alternativt köpa en bostad i en sådan byggnad.

Biståndsbeslut krävs inte. Trygghetsboende innebär bostäder för äldre personer, vanligtvis med tillgång till gemensamhetslokal och där möjlighet till gemensamma måltider, trygghetsskapande teknik och personal som stöd för trygghet och aktiviteter kan förekomma. Det är aktören som driver trygghetsboendet som styr över vilket utbud av tjänster som finns, vilket kan variera stort enligt den praxis och det regelverk som finns idag för begreppet trygghetsboende. De som bor i en trygghetsbostad får vid behov av vård och omsorg detta genom hemtjänst och hemsjukvård, det vill säga på samma villkor som den som bor i en vanlig privatbostad.

Biståndsbedömt trygghetsboende motsvarar på de flesta sätt ett trygghetsboende enligt ovan men lägenheterna fördelas av kommunen till dem med ett biståndsbedömt behov. Målgruppen är äldre personer som kan ha behov av visst stöd i hemmet och/eller upplever otrygghet i hemmet, men utan behov av särskilt boende med heldygnsomsorg. Denna boendeform bedöms kunna öka tryggheten och tillgodose behovet av gemenskap hos äldre. Kommunens seniorträffar är lokaliserade i samma fastigheter som de biståndsbedömda trygghetsboendena för att öka möjligheten till social samvaro för de boende. Antal lägenheter som kan erbjudas vid beviljat bistånd är 57 stycken. Utbud och behov förväntas ligga kvar på denna nivå de närmaste fem åren.

Gruppens särskilda bostadsbehov

Gruppens behov är blandat på grund av varierande förutsättningar. Även om gruppen äldre förväntas att växa är behovet av särskilda boendelösningar i form av trygghetsboenden och särskilt boende tillgodosett.

Personer med funktionsnedsättning

Enligt SoL ansvarar kommunen för boendesituationen när det gäller personer med funktionsnedsättning och ska medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter personens behov av särskilt stöd.

Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för personer som behöver det till följd av betydande svårigheter i sin livsföring. Bostad med särskild service enligt SoL är en permanent boendeform och ges som bistånd efter individuell prövning.

Tre former av bostad med särskild service: gruppboestad, serviceboestad och annan särskilt anpassad bostad

- En utmaning i planeringen är att bedöma när den enskilda behöver insatsen och vilken särskild boendeform som behövs

I lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) finns också bestämmelser om särskilda boendeformer för vissa personer med funktionsnedsättning där kommunen har ett ansvar att tillhandahålla boende. För vuxna finns möjlighet till bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad. De vanligaste formerna är gruppboestad eller serviceboestad. Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS är en permanent bostadsform och beviljas efter individuell prövning. Målsättningen i lagstiftningen är att främja goda levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för personer med funktionsnedsättning och den enskilde ska ges möjlighet att leva som andra. Den fysiska utformningen av bostaden är av stor betydelse för att främja självständighet och oberoende för personer med funktionsnedsättning.

Det finns idag tre former av bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Dessa är gruppboestad, serviceboestad och annan särskilt anpassad bostad. Personer som förväntas vara i behov av lägenhet är prognostiserat dels utifrån idag kända behov, beräknade nytillkommande behov samt med hänsyn tagen till övriga förändringar rörande målgruppen som kan påverka det totala behovet av bostad. Kommunen är skyldig att skyndsamt tillhandahålla boende enligt LSS när den enskilde har fått beslut om insatsen, och en svårighet i planeringen av bostäder är att uppskatta när den enskilde kommer att begära insatsen samt vilken boendeform som den enskilde har bedömda behov av. Kommunen följer behovet löpande för att kunna verkställa beslut om boende inom lagstadgad tidsram. För vissa individer räknar kommunen med att fortsatt behöva köpa boende externt, främst beroende på krav på specialkompetens eller skolgång på annan ort.

Gruppens särskilda bostadsbehov

Bostadsbehoven varierar inom målgruppen. Idag har kommunen ett överskott av servicebostäder men underskott av gruppboestäder. En ny gruppboestad planeras till 2028

Ekonomiskt svaga grupper

Betalningssvaga hushåll är en generell grupp där låg inkomst är den gemensamma faktorn. Det handlar om hushåll som inte har råd att efterfråga en bostad, eller en bostad av rimlig storlek relativt deras hushållsstorlek i det befintliga beståndet. Många av de grupper som beskrivs i analysen under särskilda grupper faller, helt eller delvis, även in under kategorin betalningssvaga hushåll: hemlösa, unga, nyanlända med flera. Alla dessa grupper har utöver den låga betalningsförmågan ofta andra grupp-specifika hinder eller problematik som kan vara barriärer för tillgång till en bostad.

Att bo trångt och samtidigt ha en ansträngd boendekonomi kan ge en indikation om att den nuvarande boendesituationen inte är önskvärd för hushållet. Förutsättningarna att tillhandahålla en mer ändamålsenlig bostad är för dessa hushåll begränsade.

Sammantaget är det en lägre andel hushåll i Härryda som har en ansträngd boendekonomi utifrån de olika måtten än andelen hushåll i VGR och riket. Totalt är det 73 hushåll i kommunen som både är trångbodda och har en ansträngd boendekonomi. Detta motsvarar 0,5% av det totala antalet hushåll i kommunen. Om ansträngd boendekonomi räknas enligt KALP är det 207 hushåll som både är trångbodda och har en ansträngd boendekonomi, vilket motsvarar 1,4 % av hushållen i kommunen.

Hur olika hushållsgrupper och boendeformer inom kommunen svarar upp mot måtten i Boverkets underlag varierar emellertid kraftigt. För hushåll som bor i hyresrätter i flerbostadshus är det fler hushåll som har en ansträngd boendekonomi enligt KALP än vad genomsnittet är för kommunen, regionen och riket. Dessa hushåll uppvisar även en högre trångboddhet. Totalt är cirka 6 % av dessa hushåll både trångbodda och har en ansträngd boendekonomi enligt KALP, vilket motsvarar 141 hushåll. Detta är en jämförbar nivå med många kommuner i GR. För gruppen ensamstående utan barn har hela 39 % av hushållen en ansträngd boendekonomi enligt KALP. Andelen har minskat under jämförelseperioden 2012–2020 men är samtidigt högre än för kommunen som helhet, VGR och riket.

Förutom att bostadsbristen i sig leder till att de mest betalningssvaga utkonkurreras på bostadsmarknaden så kan det utöver inkomst finnas andra hinder för vissa hushåll att få tillträde till hela bostadsmarknaden. Bland de betalningssvaga hushållen får en del hela, eller delar av, inkomsten från

73 hushåll är trångbodda och har ansträngd boendekonomi

- 207 hushåll (1,4 %) är trångbodda och har ansträngd boendekonomi enligt KALP
- Störst andel hushåll med ansträngd boendekonomi i hyresrätter flerbostadshus
- 39 % av ensamhushållen har en ansträngd boendekonomi enligt KALP

försörjningsstöd eller bidrag. Att hyresvärdar accepterar bidrag som sjukförsäkring, försörjningsstöd och dylikt som inkomstkällor är således viktigt för många betalningssvaga hushålls möjligheter att efterfråga en bostad. Det kan även finnas andra hyreskrav som kan utesluta olika grupper från hyresmarknaden.

Marknaden bygger för efterfrågan och även om kommunen har ansvar för vissa grupper på bostadsmarknaden har kommunen dock inte ansvar för att tillgodose bostäder till hushåll med låga inkomster, annat än genom lagen om kommunernas ansvar för bostadsförsörjning.

Gruppens särskilda bostadsbehov

Utöver en generell brist på billiga bostäder är målgruppen i behov av hyresvärdar som accepterar bidrag som sjukförsäkring, försörjningsstöd och dylikt som inkomstkällor. En viktig del är att få till stånd byggnation av nya bostäder med rimliga kostnader som kan frigöra bostäder i det befintliga bostadsbeståndet för flyttkedior.

Slutsatser – utmaningar för Härryda kommun

Bostadsunderskott i regionen

Trots att det har byggts mycket under de senaste åren råder det fortfarande underskott på bostäder i regionen. Den ekonomiska utvecklingens påverkan på bostadsmarknaden kommer få konsekvenser för bostadsförsörjningen en lång tid framöver.

Särskilt utsatta grupper påverkas

Särskilt utsatta grupper påverkas mest av bostadsbristen. För bostadsformer där kommunen har ett lagstadgat ansvar bedöms den lokala bostadsmarknaden vara i balans. Anpassningar kommer däremot behöva göras i takt med att befolkningen åldras.

Bostadsbrist är en utmaning för att vara Sveriges bästa näringslivskommun

Brist på bostäder i kommunen ses som en utmaning för att kunna vara Sveriges bästa näringslivskommun.

Det finns skillnader i boendeekonomiska förutsättningar

Hushållen i Härryda är generellt sett högutbildade och få hushåll har en ansträngd boendeekonomi. Det finns dock lokala skillnader inom kommunen.

Brist på billiga bostäder

En generell brist på billiga bostäder får konsekvenser för hushåll med en svag ställning på bostadsmarknaden.

Referenser

Arkitekterna Krook & Tjäder (2020). *Ortsstudier Hindås, Hällingsjö, Härryda, Landvetter, Mölnlycke, Rävlanda*. [LÄNK](#)

Boverket (2023). *Bostadsmarknadsenkäten 2023*. [LÄNK](#)

Boverket (2023). *Öppna data - Bedömning av bostadsbrist*. [LÄNK](#)

Kairos futures *Stora flytt- och boendestudie 2023*. Presentation för kommunstyrelsen den 28 september 2023

Konjunkturinstitutet (2023). *Konjunkturuppdatering, Augusti 2023*. [LÄNK](#)

Länsstyrelsen Västra Götaland (2023). *Bostadsmarknadsanalys 2023 - Västra Götalands län*. [LÄNK](#)

SCB (2023). *Medelhyra i hyreslägenhet efter region, hyresuppgift och år (Västra Götaland, 2017 och 2022)*. [LÄNK](#)

SCB (2023). *Medelhyra i hyreslägenhet efter region, hyresuppgift och år (Göteborgsregionens kommuner 2022)*. [LÄNK](#)

Sveriges kommuner och regioner (2023). *Kommungruppsindelning*. [LÄNK](#)

Svensk Mäklarstatistik (2023). *Bostadspriser i Västra Götalands län, bostadsrätter och villor*. [LÄNK](#)

Svensk Mäklarstatistik (2023). *Bostadspriser i Härryda kommun, bostadsrätter och villor*. [LÄNK](#)

Statisticon (2022). *Den sociala kompassen 2020 Härryda kommun*.

Västra Götalandsregionen (2021). *Befolkningsprognos Västra Götaland 2022–2040*. [LÄNK](#)

Härryda kommun (2023). *Budget 2024 med plan för perioden 2025–2026 samt mål och inriktningar för Härryda kommun 14 2023KS52, Produktionsplan för detaljplaner 2024–2028*. [LÄNK](#)

Härryda kommun (2023). *Budget 2024 med plan för perioden 2025–2026 samt mål och inriktningar för Härryda kommun 14 2023KS52, Befolkningsprognos 2023-2032*. [LÄNK](#)